

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

261. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1933. évi november 13

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56—58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Szatmárt!

A kormányválság fantasztikus huza-vonája

Vasárnapi bucsu-ebéd után mond le hivatalosan a Vajda-kormány

Ismét Maniu kerül a nemzeti-parasztpárt élére
Hétfő estére várják a Duca-kormány megalakulását
A válság kitörésének szenzációs magyarázatai

Bukarest, november 12.

A kormányválság hullámzó frontján átmennél bizonyos lecsendesülés állott be, ami minden jel szerint annak tulajdonítható, hogy még nem sikerült teljesen előkészíteni a formalitások sima lebonyolítását.

A helyzet máig sincs még tökéletesen tisztázva. Már pedig szükséges volt egyrészt megbékíteni a sértett oroszianként neheztelő Vajdát, másrészt kitervezni az új kormányt, hogy a válság hivatalos bejelentése után minden gyorsan lejátszódhassék s az új kabinet legkésőbb keddig letehesse a hivatali esküt.

A formaságok elintézése újra elhalasztódott egy teljes nappal. Ugy volt, hogy az uralkodó szombaton déle a fővárosba érkezik s rögtön fogadja bucsukihallgatáson a lemondott Vajda miniszterelnököt,

ez azonban nem történt meg. A király, a legutóbbi jelentések szerint, csak vasárnap reggel hagyja el Színáját s teszi át székhelyét a bukaresti palotába, ahol Vajda miniszterelnök délután terjeszti elő a maga és kormánya formális lemondását.

Vajdát az uralkodó meghívta ebédre s ezzel mintegy nyilvános elégtételt ad a visszavonuló kormányfőnek, aki a vigaszbéd után mond le hivatalosan.

Ennek a huzavonának a még mindig zavaros helyzetben több magyarázatát adják.

Egyesek szerint Vajda Titulescu minden ki-magyarázása után sem volt hajlandó Színájába menni hivatalos lemondása benyújtása céljából s elhatározta, hogy bevárja, amíg a király visszatér a fővárosba.

Vannak, akik tudni vélik, hogy a csütörtökről péntekre virradó éjjel Mirto közlekedésügyi miniszter azért járt Színájában, hogy a miniszterelnöknek ezt az elhatározását az udvarral közölje s állítólag magával vitte és átadta Puiu Dumitrescunak, a király magánitkárnak a kormány irásbeli lemondását.

Az mindenesetre tény, hogy Mirto a szombat-éjszaka fél 12-kor, tehát a kormány-párt vezetőségi üléséről elindulva, Színájába érkezett s ott rögtön érintkezésbe lépett az uralkodó magánitkárával, aki egy órákor a kastélyba ment, majd onnan visszatérve, még hajnali 4 óráig tárgyalta a közlekedésügyi miniszterrel, aki aztán délelőtt fél 11 órákor indult vissza vonaton a fővárosba.

TALÁLGATÁSOK ES KOMBINÁCIÓK SOROZATA

Ez a váratlan stagnálás az események fejlődésének a tempójában, természetesen csak szaporította a különféle kommentárokat, találgatásokat és kombinációkat.

„Jóértesültek” tegnap azt híresztelték, hogy

Titulescunak az volt a megbízatása az uralkodó részéről, hogy kiengesztelje Vajdát. Al-
líttól felajánlotta neki, hogy még egy ideig maradjon kormányon, avagy a nemzeti-parasztpárti többségre támaszkodva, újabb együttes folytassa a kormányzást Mihalachéval, Mironescuval, Popovicsal és Tileával. Ezt az ajánlatot a történetek után úgy Vajda, mint a párt-vezetőség többi oszlopos tagja elutasította.

Ezzel szemben Titulescunak sikerült meggyőznie Vajdát arról, hogy esetében nincs szó a hírhedt „politikai tégláról”, tehát az uralkodó nem hirtelen és minden indoklás nélkül vonta meg tőle bizalmát. A külügyminiszter kimagyarázta, hogy nyilván félreértésről kell beszélni, amelynek Vajda munkatársai az okai. A miniszterek, akik az utóbbi hetekben munkakihallgatáson voltak, tapasztalhatták, hogy az udvarbeli légkör már nem kedvező a kabinet számára.

A kormány tagjai azonban ezt eltilkolták a miniszterelnök előtt s ahelyett, hogy megszívlelték volna a legfőbb alkotmányos té-

nyező által kifejezésre juttatott kifogásokat s ezeknek megfelelően előkészítették volna az alapot a visszavonulásra, odáig mentek nemtörődömségükben, hogy olyan nagyfontosságú javaslatokkal álltak elő, amelyeket az uralkodó már semmiesetre sem hagyhatott jóvá.

Végül megnyugtatta a külügyminiszter Vajdát, hogy nincs oka zugolódni a kormány me-nestésének a körülményei miatt.

VAJDA ELEGTETELT KAP

Vajda nyilván nem érte be ezzel a kimagyarázással s bizonyos elégtételt kért, amit most a vasárnapi bucsuebéd formájában meg is kap.

A váratlan és általában időelöttinek, sőt meglepetésszerűnek tartott kormánybukással kapcsolatban különben érdekes részleteket közöl V. Munteanu, az Adeverul helyi szerkesztője.

Szerinte a kormány már a múlt szombaton lemondottnak tartotta magát s Vajda környezete már csak abban bízott, hogy

sikerül lehetőséget kapni a válság elodázására.

Az uralkodó állítólag már régebben helytelenítette, hogy a kormány tulságos erélyt tanusított a Maniu-mozgalom elnyomása terén, noha ebben az esetben csak elvi állásfoglalásról volt szó, viszont nem gyakorolt kellő erélyt ott, ahol kellett volna:

a közrendet és az állam és trón érdekeit veszélyeztető jobbszélső és más anarchikus megnyilvánulásokkal szemben.

Az uralkodónak ezért az a benyomása alakult ki, hogy a miniszterelnököt kizárólag a Maniu-mozgalom elnyomása foglalkoztatja.

Hogy egyébként a kormány számított is nehézségekre az udvarban, mutatta az a körülmény, hogy Vajda miniszterelnök kedden nem egyedül és csak államtitkárával, hanem a félkormányal együtt jelent meg Színájában. A kormánynak ama tagjai, akik ismerték az uralkodó megváltozott hangulatát és magatartását a kabinettel szemben, óvatosan távol-tartották magukat.

Izgalmas tanácskozások az egész vonalon

A politikai tanácskozások úgy a kormány-párt táborában, mint az ellenzéknél s persze főleg a liberálisoknál, tegnap és ma is állandóan folytatódtak. Vajda többször tárgyalt Mironescuval, Popovici igazságügyminiszterrel és a Színájából visszatért Mirtoval, majd este még dolgozott a miniszterelnökségen. Érdekes, hogy tegnap délelőtt Tilea miniszterelnökségi államtitkár hosszas megbeszélést folytatott Budurescuval, Duca egyik b'za mi emberével.

Ma is változatlan az a felfogás, hogy csakis Duca-kormány következhetik, csak azt illetőleg térnek el a nézetek, hogy a liberális kormány tiszta lesz-e, avagy feleresztik Gogával.

Komoly politikai körök úgy vélik, hogy az uralkodó csak programatikusan feltételeket fog szabni Ducának s nem fogja kikötni, hogy együttműködjék más politikai párt-csoporttal is.

Ennek ellenére sokan hiszik, hogy Goga, leg-alább's, mint közoktatásügyi miniszter, feltétlenül tagja lesz az új kormánynak.

Azt sem tartják kizártnak, hogy a két liberális párt az utolsó pillanatokban mégis megegyezik, sőt Duca bevonja kormányába Florescu volt igazságügyminiszter csoport-ját is.

Az öreg-liberálisok, e'ükön Bratianu Dinuval, t'szta liberális kormányhoz ragaszkodnak.

Liberális körökben arról is hallani, hogy Duca máris foglalkozik az ostromállapot élet-

beléptetésével, hogy addig is, amíg az új parlament összeül és megfelelő új törvényeket hozhat, teljes eréllyel letörhesse azokat a mozgalmakat, amelyek az államrendet veszélyeztetik és rossz benyomást keltenek az ország szövetségeseinél, különösen Franciaországban.

Ebben a tekintetben a román és szász hitlerista mozgalom letörése lesz a liberális kormány első feladata.

A liberálisok ugyanis kimondott és állhatatos franciabarátok, már pedig Csehszlovákián kívül főleg Párisban botránkoztak meg azon a szabadságon, amelyet a hitleristák Romániában eddig élveztek.

Maniu visszatér a politikai életbe

Kolozsvárról érkezett jelentések arról számolnak be, hogy Maniu rögtön a Vajda-kormány hivatalos lemondása után visszatér a politikai életbe s tevékenyen részt fog venni a nemzeti-parasztpárt választási küzdelmében.

Hívei úgy tudják, hogy továbbra is kitart elveinél s egyszerre három megyében is jelölteti magát: Szilágyban, szűkebb patriájában, aztán Kolozsmegyében, valamint Szeben- és Teleormanmegyében. Érdekes, hogy az utóbbi két megyében eddig Tilea és Mirto volt a listavezető, tehát Maniu ve'jük veszi fel a választási harcot.

A legvalószínűbb azonban, hogy Vajda visz-

VASÁRNAPRA TOLODOTT A DÖNTŐ NAP

Vajda vigaszbédje és bucsukihallgatása után az uralkodó vasárnap délután rögtön magához kéri a törvényhozó testületek elnökeit, majd megkezdi a pártvezérek kihallgatását, akik közül elsőnek Averescu marsall jelenik meg audiencián. Averescu egységes pártkormányt fog ajánlani, tehát tiszta Duca-kormányt.

Politikai körökben azt hiszik, hogy az új kormány már hétfő estére megalakul s a hivatalos lap keddi számában már megjelenik a kinevezése, valamint a parlamentet feloszlató királyi dekrétum.

szalép a párt éléről, s belátva, hogy Maniunak lett igaza, kibékül vele. Addig is, amíg Maniut rávehetik, hogy térjen vissza újra a párt élére, ideiglenesen Mihache veszi át a nemzeti-parasztpárt vezetését, esetleg együttesen Mironescuval.

Arról már szó sincs, hogy az összehívandó pártkongresszus tárgyalás alá vegye a választásoktól való tartózkodásra vonatkozólag felvetett Vajda-javaslatot, mert ezt sem Mihache, sem Maniu nem tennék magukévá. A nemzeti-parasztpárt tehát feltétlenül résztvesz a decemberi választásokon, amelyre különben már minden párt nagyban készülődik.

Tessék kívánni és eltenni!

4. sz. SZELVÉNY a B. L. novemberi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab novemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1933 november havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók **Budapestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Szt. Mária 9), vagy a főbizományosnál (Cosmopolis), Calea Grivitei 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetnek az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

„Választás” Hitlerországban

A Hitler-kormány „választást” rendez vasárnap a „Harmadik Birodalom”-ban. Választást egyetlen listával, a náci párt egységes listájával.

A német nemzetiszocialisták annyira belezúgottak a választásosdiba, hogy nem tudják abbahagyni akkor sem, amikor már ez a játék eleve fölöslegessé, haszontalanná, semmitmondóvá vált. Szeretnek „rendezni” a szükségük van arra is, hogy a tömegeket ilyen játékkal foglalkoztassák s fenntartsák bennük azt az illúziót, hogy még mindig választhatnak, noha valójában csak egy fűtőre táncolhatnak.

A német nyárspolgár az utóbbi években nagyon megszokta azt, hogy átlag fél évenként az urnához járuljon s ez már szinte annyira igénnyé lett, mint a Sonntagszigarre és a Sonntagsausflug. Hitlerék, akiknek benne van a legfőbb támaszuk, nem fosztják meg ettől az élvezettől.

Az elmúlt hét a lehető leghangosabb választási agitáció, — hogy ne mondjuk: „küzdésem” — jegyében zajlott le a „Harmadik Birodalomban”. Óriási népgyűléseket rendeztek, amelyeken a kancellár és főmunkatársai számtalan hangzatos beszédet mondtak. Semmi sem hiányzott a szokványos választási harc kellékeiből, csak éppen egy kicsiség: a vélemények, felfogások, meggyőződések összeapása, mérkőzése. A hatalmas népgyűlések ugyanis mind egyhangúak voltak.

Voltaképpen népszavazás ez a „választás”. Más pártot, mint a hitleri fasizmus pártjáról, nem lehet szó, hanem a hivatalos formula szerint csupán arról: „helyesled-e, német férfi és te, német nő, birodalmi kormányod politikáját s hajlandó vagy-e azt saját felfogásod és saját akaratod kifejezésének nyilvánítani s mellette hitet tenni? igen, vagy nem?” — szól a hivatalos szavazócédula.

Mit akarnak Hitlerék ezzel a botcsinálta választási komédiával, ezzel a nagy „blöffel”, a mikor a diktatura tudvalevőleg kizár minden ellenvéleményt, amikor még azok is koncentrációs táborokba kerülnek, akik csak egy guyyos, tréfás szót engednek meg maguknak a „Harmadik Birodalom” vezetőiről?

— November 12-ikén az egész német nép meg fogja mutatni a világnak, hogy nem tűz ki többé más lobogót, mint a horogkeresztet, ez most a jelszó, — mondja az egyik Hitler-miniszter kiáltványa a „választókhöz”. Az új Németország bebizonyítja a világnak, hogy proletárjai és burzsoái egységes hazát akarnak, amelyben az összes polgárok bajtársak, kamerádok, — folytatja a felhívás. S hogy nyomatékossabb legyen, ezzel a mondattal végződik:

— Az, aki ezen a történelmi napon habozni fog Hitler jelszava mellett megnyilatkozni, nemcsak a kormány politikai ellenfele lesz, hanem a nemzet közönséges árulója!

Ezt a kiáltványt nem más, mint Rust, a Hitler-kormány közoktatásügyi minisztere, közölte a berlini Kreuzzeitungban. Ennek olvas-tán el lehet képzelni a választás szabadságát s főleg eredményének a jelentőségét.

Próbáljon valaki nem szavazni. Vagy próbáljon „nem”-mel szavazni a titkosnak mondott választáson. A koncentrációs tábor alig-ha kerül ki, hiszen „közönséges árulója” lesz a nemzetnek.

De tegyük fel, hogy a választás mégis annyira titkos volna, hogy néhány százezer szavazónak bátorsága lehetne meggyőződése szerint dezaválni Hitlerék politikáját s helyette a Stresemann-politika mellett tenni hitet. Hol van a biztosíték arra, hogy a választási eredményt nem hamisítják meg, amikor azt a náci-ciklon kívül senki más nem ellenőrizheti, nem kifogásolhatja? Hiszen már a tavaszi választáson is bebizonyított módon sokhelyütt törté-tek visszaélések, hamisítások, a tiszta választások egykori Németországában is.

A Hitler-kormány azt szeretné demonstrálni

A Petit Parisien szerint:

Az orosz—japán háború kitörése minden pillanatban várható

Páris, november 12.

A Petit Parisien orosz katonai jelentésekre való hivatkozással nagy és feltűnést keltő cikket közöl az orosz-japán feszültségről és a minden pillanatban kitöréshelyező orosz-japán háborúról. A lap szerint a legilletékesebb orosz katonai ténnyezők megállapították, hogy Japán teljesen felkészült a hadüzenet nélkül való támadásra s ez a támadás minden pillanatban várható is.

A Petit Parisien az orosz forrásból kapott híreket kiegészíti tokiói bizalmas jelentésekkel is. Ezek szerint Japánban a politikai erőviszonyok jelen pillanatban olyanok, hogy az oroszok megtámadása sokáig nem maradhat el.

Szükszávu jelentések Litvinov és Roosevelt tárgyalásairól

Kissé enyhült a nagy barátkozás

Washington, november 12

Litvinov orosz külügyi népbiztos washingtoni tárgyalásairól egyre szűkebben érkeznek jelentések. Most már biztos, hogy az az első jelentés, amely szerint a Szovjet diplomáciai elismerése megtörtént Amerika részéről, nagyon elcsúszott volt.

Roosevelt nem siet ennyire a meg-egyezéssel s gondja van arra, hogy a megindult tárgyalásokon annyit érjen el Amerika számára, amennyit csak lehet.

A legutolsó jelentésünk már nagyon rövid és nagyon „higgadt”. Azt hozza

hírül, hogy a közvetlen megbeszélések Litvinov és Roosevelt között csütörtök helyett csak pénteken délelőtt kezdődtek meg. Aztán újra Hull amerikai külügyi államtitkár tárgyalta a Szovjetszövetség külügyi népbiztosával. A tárgyalás anyagát a Kerenszkij-kormány amerikai adósságainak a kérdése alkotta. Roosevelt kijelentette, hogy ezeket az adósságokat az új orosz államalakulatnak vállalnia kell, Litvinov azonban egyelőre még nem ismerte el a Kerenszkij-féle adósságokat.

A jelentés ezzel fejeződik be: A tárgyalások folynak és mindkét félről valami megoldást keresnek.

Az írek forradalmi jellegű tüntetése Anglia ellen

Felrobbantották Viktória királynő szobrát

Dublin, november 12

A szabad ir köztársaság évforduló ünnepelt s ebből az alkalomból az ir republikánusok pártja, a hadsereg és a munkások is nagy felvonulásokat tartottak.

Ezek a felvonulások a hivatalos ünnepségek lezajlása után mérges Anglia-ellenes tüntetésekké fajultak.

A tüntetők összeszedték az angol zászlókat s az ir szabadság éltetése közben elégették azokat.

Az egyik angol üzletbe bombát dobtak s a városban hatalmas táblákat hor-doztak meg ezzel a felirattal: „Törjétek szét az angol acélbronzokat!”

Az éjszakai órákban a város parkjában

dinamittal felrobbantották Viktória királynő szobrát,

amit annakidején a nagy angol királynő házasságának emlékére emeltek.

Kánya magyar külügyminiszter szenzációs beszéde

A leszerelés kérdésében Magyarország osztja a német álláspontot — Válasz Csehszlovákiának

A revízió kérdésében Magyarország nem szál-mil Törökországra és Bulgáriára

Budapest, november 12.

Kánya magyar külügyminiszter npra nyilatkozott a Felelőház külügyi bizottsá-gában. Ujabb nyilatkozata részben felelet a kisantantállamoknak és főként Cseh-orzágnak s ezért nyilvánvalóan nagy feltűnést kelt külföldön is.

A magyar külügyminiszter az általános politikai helyzetéről és Magyarország kül-politikai összefüggéseiről beszélt. Rámu-tatott arra, hogy az európai feszültség a felelős államférfiak legutóbbi nyilatkozatai folytán lényegesen enyhült, amit örö-m-

mel üdvözölhet Magyarország is. Most már remélhető, hogy a közeljövőben meg-változik a legyőzött államokkal szemben tanúsított eddigi furcsa magatartás, a mely 15 esztendeje elzárkózik attól, hogy a leszerelés tekintetében megszüntesse a győztesek kiváltságos helyzetét s ezzel el-ismerte az egyenjogúságot a Népszövetség keretén belül.

A dunai államok gazdasági helyzetének rendezése kérdésében Magyarország örömmel üdvözlöi és fogadja a Mussolini-terv gazdasági vonatkozásait, ezeknek a

a vasárnapi választással a világ előtt, hogy a német nép egységesen mögötte áll, helyesli politikáját, mégpedig a burzsoától kezdve egészen le a nyomorgó és kegyelemkenyéren tengődő német proletárig. Nos, ezt nem fogja el-hinni senki, bármennyire fogja is erősíteni az a kormány, amelynek főmunkatársait, a művelt világ legkiválóbb jogászai alapos vizsgá-lódás után, Van der Lubbe fejbujtóinak és cinkosainak nyilvánították.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a vasárnapi szavazás előrelátható eredménye alapján a Hitler-kormány erőlyes akciót indít

most már a versaillesi békeszerződés revízió-jának a végrehajtására. Vitathatatlan, hogy ennek az akciónak egészen más volna a világ szemében az erkölcsi fedezete és létjogosult-sága, ha demokratikus német kormány indít-aná, egy olyan kormány, amelynek nyílt el-lenzéke nem ill koncentrációs táboroknak s a mely nem mondvaesinált egységre hivatkozik. Ha Németország nem a terror jegyében köve-telné teljes egyenjogúsítását, hanem egészen szabad, igazán befolyásolatlan népszavazáson, akkor ennek az állásfoglalásának biztosan más lenne a hatása...

BUDAPEST

Svábhegyi Szanatórium

Subalpin 430 m.

DIÉTÁS

EGYÉNYTÉZET

Már napi
P. 16-tól.

Legideálisabb észlelő klima-tikus üdülőhely. Intenzív ma-gaslati insolatio. Páratlan ki-látás a fővárosra.

Legelőrangú szanatórium el-látást nyújt 5-6-szori diétás étkezéssel, vízkurával együtt.

gyakorlati megvalósítása azonban tovább-ra is a kisantantállamok őszinte hozzájá-rulásától függ. A magyar külpolitika kö-zéppontjában egyébként továbbra is Olaszország áll — a szerelnő-ke Magyarország ellenfeleinek minden másirányú híresztelése ellenére is őszin-tén támogatja a magyar célkitűzéseket. Őszinte jóbarátságot tart fenn Magyaror-szággal Ausztriával és jóviszonyt Németor-szággal is. Franciaország hangulata is előnyösen módosult az utóbbi időben a jelenlegi magyar kormányzattal szemben — A kisantantállamok és Magyarország között azonban, — folytatta a külügyi-miszter — sajnos, tovább is komoly politi-kai ellentétek állanak fenn. Magyaror-szágnak megvan a hajlandóság arra, hogy jószomszédi viszonyban éljen az utód-államokkal s az ellentéteket normális gaz-dasági kapcsolatok helyreállításával igyekszik enyhíteni. A kisantantállamok azonban s nevezetesen Csehszlovákia, ehhez a célkitűzéshez azt a feltételt köti, hogy Magyarország és Csehszlovákia között a po-litikai összeférésnek teljes lehetősége te-remtessék s ezt Csehszlovákia úgy képzeli el, hogy Magyarország a politikai fégy-perszünét idejére mondjon le ideáljainak a népszövetségi egyezményben biztosított propagálási jogáról. Ezt Magyarország természetesen, nem vállalhatja.

Meglepő kijelentést tett Kánya Török-orzággal kapcsolatban. Kijelentette, hogy Törökország a Titulescuval kötött egyez-mény értelmében revízióellenes irányban sodródott el. Bulgáriára is nagy nyomást gyakorolnak és Bulgária sem sokáig áll-hat ellent. Egyébként pedig Törökország-ba a magyar miniszterelnök és ő nem a revízió érdekében utaztak, miután Török-orzágra a magyar kormány ilyen szem-pontból már régóta nem számít.

Kánya Kálmán nyilatkozatában so-l minden van, ami nagy feltűnést kelthet. A cseheknek adott válaszon kívül a le-szereléssel kapcsolatos kijelentések azt mutatják, hogy Magyarország ebben a kérdésben teljesen a német álláspontra helyezkedik, amit eddig még nem tett meg nyíltan. Meglepetést kelthet az is, amit Bulgáriával és Törökországgal kap-csolatban mondott, mert ez azt jelenti, hogy egyáltalában nem volt ok arra az idegeskedésre, amit Gömbös és Kánya ankarai és szófiai meleg fogadtatása kü-lönösen Jugoszláviában kiváltott. A po-litikának olyan törvények parancsolnak, a melyek elnyomják a rokonérzéseket s ezek elől a törvények elől sem Bulgária, sem Törökország nem kivételek. Az ankarai és a szófiai látogatás csak annyit akart elérni, hogy a török és bolgár ko-rmányok új helyzetükben se feledkezze-nek meg egészen Magyarország érdekei-ről.

Kánya után egyébként Gömbös minisz-terelnök is felszólt. Ő gazdasági vonat-kozással egészítette ki a külügyminisz-ter jelentését s hangsúlyozta, hogy a tö-rök és bolgár fővárosok meglátogatásának elsősorban gazdaságpolitikai volt nagy jelentősége. Aztán keményen kikelt azok ellen a műkedvelő külpolitikuskok ellen, akik beszédeket tartanak és tervezgetnek olyankor is, amikor Benes kétesértékű feltételekhez köti a gazdasági közeledést.

Felszóltalt még Chorin Ferenc, aki a Szovjetszövetséghez való gazdasági köze-ledést sürgette, majd Teleki Pál helyese-lt azt a kormányfelfogást, amely szerint Magyarország muló gazdasági előnyökét nem mondhat le nemzeti célkitűzéseiről. Egyébként pedig, szerinte, az őszinte kö-zeledecsnek azok a sajtótámadások álla-nak az útjában, amelyeket a kisantantál-lamok lapjai indítanak utnak. A magya-r sajtó 15 év óta nem tesz egyebet, mint hogy kivédi ezeket a támadásokat.

Megnyílt a hadirokkantak kongresszusa

A vezérszónok szenvedélyes megnyitója

Bukarest, november 12

A hadirokkantak szombaton délelőtt tartották meg kongresszusuk nagy megnyitó-ülését a Marna-mozgó hatalmas termében. A nagygyűlésen mintegy kétezer hadirokkant vett részt.

A kongresszus vezérszónoka Apostol Zamfir kapitány volt, aki elkeseredett hangon tiltakozott ama bánásmód ellen, amelyben a hadirokkantak részesülnek. Rámutatott arra, hogy más országokban, például Franciáországban, a hadirokkantak tízszer annyit kapnak, mint Romániában.

Követelte, hogy a hadirokkantakat is részesítsék olyan megkülönböztetett bánásmódban, mint a Mihai Viteazul-rend lovagjait, mert a hadirokkantak valamennyien véreztek a fronton, míg a politikusok nem.

Különösen sérelmezte még ezután, hogy a hadirokkantak még a okat a nyomorúságos nyugdíjait sem kapják meg rendszeresen, amelyeket törvény biztosít

számukra.

A nagygyűlés déli 12 órakor ért véget, amikor a résztvevők tömege fegyelmezett menetté alakulva a Károly parkba vonult, hogy megkoszorúzza az ismeretlen katoná emlékművét.

Szerencsés számok

Bukarest, november 12

A negyedik állami osztálysorsjáték első osztályának péntek délutáni húzásán, a tegnapi számunkban közölt nyerményeken kívül kihúzták még a következő nyerő számokat:

50 ezer lejjel: 6596.

20 ezer lejjel: 17959.

15 ezer lejjel: 20577.

10 ezer lejjel: 46177, 28717.

Kihúztak még nagyszámú 6 ezer, 4 ezer és 2200 lejes nyerményt.

Ausztriában váratlanul kihirdették az ostromállapotot

Hivatalosan a szélsőséges elemek egyre erősödő tevékenységével magyarázzák a meglepő intézkedést

Bécs, november 12.

Az európai rádiók szombatra virradó éjszaka során kívül jelentették mindenképp, hogy az osztrák kormány váratlanul ostromállapotot rendelt el az egész ország területére s ezzel egyidejűleg bevezette a halálbüntetést is.

Ez a híradás, érthetően, nagy feltűnést keltett egész Európában. Ausztriával kapcsolatban az utóbbi időben, amióta Dollfuss bevezette a szabályos diktatúrát, olyan hírek kerütek ki a nemzetközi sajtóba, hogy a rend megszilárdult, a nyugalom helyre állott. Németország is becsüszte az addig nagyon erős hitlerista propagandát, a bombamerényletek, amelyekből azelőtt annyi sok volt, megszűntek. München is beszüntette a rádiótámadásokat s német repülőgépek sem jelenek meg azóta Ausztria fölött. A legutolsó esemény, amely az ostromállapot kihirdetését valamennyire indokolta volna, a kancellár ellen elkövetett revolveres merénylet, ez azonban már elég régen történt s a merénylet nem sokára bírálják le.

Miért jött tehát az osztrák kormány éppen most, a viszonylagos csendesség idején az ostromállapottal és az annyira nem tetszős halálbüntetés bevezetésével? Dollfuss kormánya adott ki hivatalos indoklást. Eszerint az osztrák kormány látja, hogy Ausztriában

a szélsőséges mozgalmak vezetői és ügyvivői egyre vakmerőbben lépnek fel.

Az összes szomszédos országokban megvan a halállal való büntetés, Ausztriában nincs s ez vakmerővé teszi a szélsőséges elemek irányzatok agitátorait is, de vakmerőbbé teszi a közönséges bűnözőket is. Azok, akik a szomszédos országokban halálbüntetés miatt óvakodnak a bűncselekményektől, Ausztriában félelem nélkül garázdálkodnak. Ez a helyzet arra készteti a kormányt, hogy a szomszédos országoknak megfelelően Ausztriában is be kell vezetni a halálbüntetést. A kormány illetékes tényezői megállapítják, hogy az osztrák alkotmány nem ismeri a halálbüntetést s így azt az alkotmányos jogi formák között bevezetni nem lehet, csak gyökeres alkotmánymódosítás árán. Alkotmánymódosítást azonban a kormány csak hosszú előkészületek után végeztethetne el s éppen ezért az ostromállapot eszközéhez nyúl, amely az ostromállapot keretén belül a halálbüntetést bevezethesse. Az ostromál-

lapot rendkívüli törvényei szerint halálbüntetés jár minden rablás, fosztogatás, vagyonrongálás, vagy gyilkosság miatt.

A hivatalos magyarázat nagyon kimerítő, de összefoglalható ebben az egy mondatban is: kihirdették az ostromállapotot, hogy bevezethessék a halálbüntetést. Ebben a pillanatban még a halálbüntetés csak a közönséges bűncselekmények után esedékes. Feltűnő azonban az, hogy az utóbbi időben ilyen közönséges bűncselekmény sem volt feltűnően sok Ausztriában, még ha azokat is ide számítjuk, amelyek mögött kétszegtelenül politikai célokat kellett és lehetett keresni.

A hivatalos magyarázat tehát nem kielégítő. Nem kielégítőek azonban a nem hivatalos magyarázatok sem, amelyek sorában első helyen áll az a feltételezés, hogy az osztrák kormány Dollfuss merénylőjének, Dertlincnek az elítélésére hirdette ki az ostromállapotot. Dertlinc az ostromállapot szigorú szabályai nem vonatkozhatnak, mert tettét nem most követte el s arra nincs jelentés, — nem is volna valószínű, — hogy az ostromállapotot visszamenőleges hatállyal hirdették volna ki. Fennmaradna még az a lehetőség, hogy az ostromállapot óvintézkedés akar lenni a Dertlinc-merénylet büntényének tárgyalási idejére. Ezt az indoklást azonban az osztrák kormány nyilván nem tartaná titokban, hiszen inkább elfogadható, mint a hivatalos megokolás.

Nem lehet ilyen körülmények között egyébre gondolni, minthogy Dollfuss kormányának súlyos politikai, eselleg a külpolitikai helyzettel is összefüggő okai lehettek az ostromállapot kihirdetésére. Kétszegtelen, hogy az igazi magyarázatot csak későbbben kapjuk meg.

JÖNNEK A MAGYARAZATOK

Esti telefonjelentéseink újabb magyarázatokat is hoznak az ostromállapot kihirdetésével kapcsolatban. Ezek szerint a jelentések szerint

az ostromállapot kihirdetése és a halálbüntetés bevezetése még a kormányhoz közelállókat is nagyon meglepte, mert a minisztertanács az éjszakai órákban határozta el anélkül, hogy előre készült volna rá.

A minisztertanács ugyanis már feloszlani készült, amikor egyszerre több vidéki telefon és távirati jelentés érkezett Bécsbe, hogy részben a nemzetiszocialisták, részben a szociáldemokraták nagyarányú tüntetésekre készülnek, sok helyen már is felvonulások vannak és néhány helyen

a katonaságnak is ki kellett vonulnia. Dollfuss ezeknek a híreknek a hatására alatt terjesztette elő indítványát az ostromállapot kihirdetésére és a halálbüntetés bevezetésére, amit a minisztertanács ugyancsak ezeknek a híreknek a hatására alatt rövidesen meg is szavazott.

Egyidejűleg a kormány rádióbeszűlésbe helyezte a bécsi rendőrséget, mert hírt vette, hogy a szociáldemokraták Adler Viktor halálának 15 éves évfordulóján nagy felvonulást terveznek a szociáldemokrata vezér sírházhoz s ez a felvonulás utcai tüntetés is lesz a kormány és a diktatúra ellen.

Más jelentések szerint az ostromállapot oka az a merénylet, amelyet két nappal ezelőtt követtek el

A negyedik kubai zendülés foglyait kivégezték

Havanna, november 12

A kubai forradalom új fázisa egyelőre végetért. Az Atares-erőd elfoglalása után valamennyi foglyot kivégezték. A kormány a közelben levők fényképezőgépeit elkoboztatta, nehogy a tömeges kivégzést valaki megörökítse.

A „Wyoming” nevű amerikai csatahajó elindult Havanna felé. Hivatalos kö-

rökben azonban nyomatékosan kijelentették, hogy beavatkozásról nincs szó.

A levert forradalom Kubának negyedik és egyben legvéresebb zendülése volt.

Amint újabb megállapították, a forradalomnak 500 halál és több ezer súlyosan sebesült áldozata van.

Rettenetes ébredés

Féltékenységből megvakította szerelmét, saját magát pedig el akarta pusztítani egy bukaresti nő

Bukarest, november 12

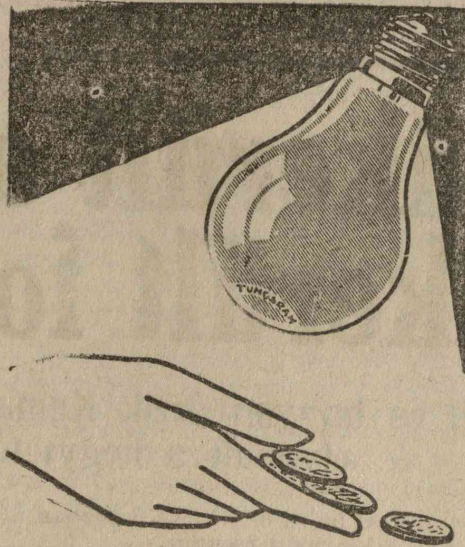
Különös szerelmi dráma történt szombat reggel Bukarestben.

Cioculescu Stefan 35 éves tisztviselő szombaton irtózatossággal ébredt. Kiáltani kezdett, közben észrevette, hogy mellette fekvő vadházastársa Dumitrescu Veta 26 éves nő is görcsösen fetreng. Cioculescu lerohant a ház udvarára és segítségért kiáltani kezdett. Az előhívott mentők kórházba szállították, úgy a férfit, mint a nőt. Itt kiderült, hogy Dumitrescu Veta, aki öt éve élt vadházasságban Cioculescuval,

az utóbbi időben féltékenykedni kezdett. A vadházastársak az aszony állandó gyanúsítása miatt nagyon sokat veszekedtek. Szombaton reggel aztán Dumitrescu Veta elhatározta, hogy tönkreteszi Cioculescut.

Még a férfi aludt, amikor az asszony felkelt és elővette az előre elkészített vitriolos üveget és Cioculescu arcára öntött belőle. Ezután megitta a maradék mérget.

Cioculescu felszemére megvakult. Az asszonyon gyomormosást alkalmaztak, de így is nagyon súlyos állapotban fekszik a kórházban.

Ön is tud oxámolni!

A világítási költségek túlnyomó részét az áramszámla teszi, ehhez képest az izzólámpa ára elenyésző. A silány minőségű lámpa csak a beszerzésnél olcsóbb, az áramfogyasztásban azonban annál drágább! Vegye tehát csak a bevált, gazdaságos

TUNGSRAM

L Á M P Á T !

— valószínűleg Hitleristák — Fey belügyminiszter ellen.

A merénylet nem sikerült s éppen ezért titokban is tartják, Dollfuss azonban elhatározta, hogy a legnagyobb szigorral lép föl ez ellen az egyre terjedő merénylők ellen s azért ragaszkodott az ostromállapot kihirdetéséhez.

NINCS HÖHÉR

A halálbüntetés bevezetése egyébként kellemetlen helyzetbe hozta Ausztriát. Nem tudják ugyanis, hogy a halálra ítéleteket milyen halálnemmel és kivel végessék ki. A köztársaság előtt akasztás volt divatban Ausztriában, ettől a rendszertől azonban borzadnak a kormány. És hohéba sincs Ausztriának. A golyóval való kivégzés pedig, amit a katonaság révén könnyen meg lehetne oldani, igen „előkelő” halálnem volna a közönséges bűnözőknek és a katonaságot sem szabad odaalacsonyítani, hogy rablógyilkosokat végezzen ki. Az igazságügyi hatóságok most erősen törik a fejüket, hogy miképpen oldják meg ezt a súlyos kérdést.

— Áldott állapotban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keserűviz használatával rendes gyomor- és bél-működést érnek el. A modern nőgyógyászat főképp viselői a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül, gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találják.

Halász Sándor előázsliai riport-sorozata:

A nemsikerült audiencia és a sikerült fotográfia

Hol lakik, miképpen él és hogyan őrzik Kemalt, aki elvált a feleségétől és elvonult a hegytetőre

Ankara, november 12

A hotel előtt autóból szállók.

— Yen Sehir! — mondom és az egyenruhás soffőr pillanatok alatt lerepül velem a dombról, befordul a széles sugárútra, a négy-öt emeletes paloták közé visz és a másik domb irányába száguldi.

Yen Sehir: az új városrész. Nem Ankara már, de össze van vele építve.

Ide huzódott ki a villasor és fel a dombra kapaszkodtak a diplomácia rezidenciái.

A cseh követségnek nagyon gyenge kis háza akadt, de ragyogóan szép a görög követség villája. Olyan „azért is” villa ez az épület. Azért is szépet építettek, bár hihetetlen nagy haragban vannak egymással. A magyar követ is pompás plotában lakik. Komoly és méltóságteljes. A közelében ott az orosz követség. Bizarr, modern épület. Komor és tömör, kérkedő és magabizó.

Szinte majdnem mellette a német követség háza. Nem egy ház, hanem egész palota sor, egész épület-komplexum. — Ugy néz ki, mint egy nagy, külön idecsapott és önállóított birodalom. A főbejárat előtt magánautó áll, lenn az udvari ház előtt teherautó.

Aztán az olasz követség hegyoldalba vágott hatalmas palotája következik.

Megállítom az autót, mert nagyon rohan. Nem lát így rohanva az ember semmit. Gyalog nyugodtabb és gyalog alaposabban nézni-látni lehet.

A sugárut itt két ágra szakad. Az egyik jobbra fordul: Ismet pasa villája irányában. A másik tovább egyenest, előre, az angol követség hatalmas palotájának tart.

Az angol követség az ut jobboldalán, az ut baloldalán — Kemal rezidenciája.

Kemal mindenkit fogad

Törökország új szultánjához nem tudok bejutni. Kijöttem hát, hogy legalább a házat megnézzem. Istambulban biztosították róla, hogy a pasa mindenkit szívesen fogad. Itt, Ankarában azt mondták, hogy minden panaszos vagy instanciás törököt szívesen fogad, de magunkfajta kíváncsit csak akkor, ha nagyon muszáj. Illetékes helyen viszont közölték velem, hogy megbukott a sajtófőnök, tehát most hiába. Ha még egy hétig maradok, lesz új sajtófőnök és akkor biztosan kapok audienciát.

De ne várjal! Nincs semmi értelme! A gázi Önnek sem mondhat egyebet, mint amit a rádiónak mond és amit az újságokon át nap-nap mellett nyilatkozik.

Nem várom tehát, de megnézem a „várát”.

Megnéztem.

A Gázi vára

Nem vár, nem is palota, csak egy egyszerű kis villa.

Egyemeletes. Alatta mély sáncárok. A domboldalon szerpentinek futnak a házhoz. A ház maga pasztell-frész színű és egészen lapos tetejű.

Gyönyörű és megkapó, mert egyszerű és modern.

Már a mély sáncárok mellett megyek, mikor visszanezek. Felséges panorámát mutat innen Ankara. Nemcsak a dombok tetejére épített ó-várost, hanem mélyen le a völgybe, az állomásra és az új részekre is látni lehet.

A lapostetejű modern villa ablakából bizonyára innen néz ki nap-nap mellett Kemal, hogy hova és meddig jutott a város.

Hogy hova és meddig jutott az ország, azt innen nem látja. Törökországot eltakarják a hegyek.

Etekinetben is szerencsésen választotta meg villájának helyét Kemal: nem lát rá az országra.

Az ut mentéről egy kis őrház bukkan elő. Az őrházban katona, az őrház előtt csendőr.

Egy szót sem szólnak. Ha nem szólnak, tovább mehetnek.

Tovább megyek.

Most balra őrház. Az őrházban katona, az őrház előtt csendőr.

Innen már a bejáratot is látni. Látni, ahogyan a betonut balra kanyarodik és befordul a főbejáratához. Érdekes, ivelt nyitott terraszfogadja az érkezőt.

Innen még szebb és modernebb a villa. Erdemes megörököteni.

Kikattintom a fényképezőgép keresőjét.

Egy fa előz: hátrább lépek. Innen az egyik villanypózna zavar: előbbre megyek.

Vitában a csendőr urral

Ekkor közbelép a csendőr. Magyarázza, hogy nem szabad fotografálni. Teszem magam, hogy nem értem. Ujra magyaráz. Az őrbódéval szemben, az ut másik oldalán egy új emeletes épület. A hangra megelévednek az ablakai: vagy tíz-tizenöt csendőr néz ki az ablakon. Ennek ellenére sem értem még midig, hogy mit magyaráz a csendőr.

A gép a nyakamban marad, de nem exponálok. Inkább beszélgetni kezdek a csendőrről.

Azt magyarázza, hogy nincs értelme a fotografálásnak, hiszen a városban minden trafikban kapni olyan levelezőlapot, amelyen Kemal villája rajta van.

— Kemal évek óta él egyedül és elzárkózik ebben a kis villában. Nem agglegény, hanem elvált ember. Volt már felesége. Nagyon gazdag szmírnai kereskedő leányát vette el, de nem tudtak együttélni. Ha igaz, amit beszélnek, azért vált el Kemal az asszonytól, mert az asszony is kormányozni akart. Beleszólt a dolgokba. Angliában nevelkedett, művelt nő volt, értelmes és világos fejű és úgy érezte, hogy ha a diktátor felesége, akkor neki is lehet véleménye.

Tévedett. Neki sem adott szólásszabadságot Kemal.

Elváltak és most társztalan. Beszélnek apró kis kalandokról, de nem róják fel ezeket a kalandokat. Azt mondják: joga van hozzá, hiszen férfi és mindössze 53 éves. Azért, mert az ország élén, nem lehet megkövetelni, hogy aszkéta legyen. Azt sem veszik rossz néven, hogy időnként nagy mulatásokat rendez a diktátor. Kissé halkabban beszélnek Törökországban Kemal alkoholizálásáról, mint nő-ügyeiről, de nem botránkoznak. Allitólak szüksége van erre a kis injekcióna, mert hihetetlenül sokat dolgozik. Az államügyek önálló és független vezetésén felül most írja Törökország hamisítatlan történelmét.

Talán e percben is dolgozik. Vagy történelmet csinál, vagy történelmet ír.

A csendőr is mondja: Kemal sokat dolgozik. Közben belemelegszik és egész kedélyesen beszélgetni kezd.

Már nem hiszi, hogy anarchista volnék, de még mindig nem tud beletörődni abba az örületbe, hogy egy meglelt és felöltött embernek semmi vágya és baja ne legyen, minthogy egy kis fekete masinával babrálai akar.

Elubucsuzom a „barátomtól”.

Hiába, nincs mit vele kezdeni. A cigarettát elfogadta, de nem engedi, hogy beállítsam a házat és lekajáljam a posztolót — „hadsereget”. Pedig most nagyszerű alkalom volna rá. A sánc sétatényain is posztolnak katonák. Háromnak is látszik az alakja és nagyszerűen rákerültek e percben a mellemen lógó gép homályos üvegjére.

Kemal „megjelenik”

Megindulok lefelé a dombon. Megmegállok, visszanezek. A házat nézem és a csendőrt, a kaszárnyát és a betonutat.

A nyitott ablakot nézem, amelyen most hirtelen megjelenik egy fej.

A feje. A Vezér feje az. Ismerem. Dri-nápolyból és Konstantinápolyból, Anka-

ra tíz szobra közül tizenegy öt ábrázolja s rajta van a vasuti kocsi és a pályaudvarokon, a cigarettás dobozon és az autózászlókon.

Semmi kétség: Kemal az, aki kinéz az ablakon.

Ha kétségem lenne: csendőr és katona, gárdista és baka mind az ablak felé fordul.

A gépet neki irányítom, most senki se néz ide és — kattintok.

Aztán titkon és félve leeresztem ismét a mellemre a masinát.

Kemal becsukja az ablakot.

Nem is igaz, nem diktátor és nem autista, hiszen saját maga csukta be az ablakot.

En visszamagyarázom neki, hogy ez igaz ugyan, de az is igaz, hogy ezen a levelezőlapon nincs rajta a csendőrkaszárnya és az a felső hátsó épület sincs rajta. Egyébként is: mi az a hátsó vöröstéglás nagy épület?

A csendőr nincs olyan ravasz diplomata, mint Kemal és azon menten elárulja: a vöröstéglás épület a gárda kaszárnyája.

Jobbra tehát csendőrlaktanya, felülről gárda-kaszárnya, alulról sáncárok, balról sziklafalak és őrbódék.

És eszembe jut hirtelen, amit a tegnap esti társaságom a hotel-halljában magyarázott:

— Kemal ellen 10 év alatt csak egyszer merényletet elkövetni.

Próbáljanak merényletet elkövetni!

Laktanya, sánc, sziklafal, laktanya, készülség, poszt!

Milyen furcsa is az ember. Örökös rabságot vállal egy ilyen frész-színű kék-lakban, holott szabad s független ur lehetne, akinek legfeljebb fotografálni nem szabad.

Ezzel szemben: itt él egyedül és társztalanul. Katonák, csendőrök és testőrök társaságában él. Az előbb az emeleti ablakon kihajolt egy nő és kirázta a por-

ra tíz szobra közül tizenegy öt ábrázolja s rajta van a vasuti kocsi és a pályaudvarokon, a cigarettás dobozon és az autózászlókon.

Semmi kétség: Kemal az, aki kinéz az ablakon.

Ha kétségem lenne: csendőr és katona, gárdista és baka mind az ablak felé fordul.

A gépet neki irányítom, most senki se néz ide és — kattintok.

Aztán titkon és félve leeresztem ismét a mellemre a masinát.

Kemal becsukja az ablakot.

Nem is igaz, nem diktátor és nem autista, hiszen saját maga csukta be az ablakot.

A KÉTSÉG ÉS A BÜNTUDAT

Sietek vissza a városba: elő akarom hivatni a képet.

Csak egy pernyi meggondolatlanság, hogy ilyesmi eszembejutt. Ankarában tilos-képet előhivtatni? Lehet ilyesmit? Merne valaki ilyesmit?

Hirtelen mást gondolok: majd csak Konstantinápolyban hivatok elő a filmet, ahol nem ismerik annyian Kemal „palotáját”.

És ha Konstantinápolyban is ismerik? Mielőtt az ember kiutazik az ország-

ból, kiutazási engedélyt kell kérni! Minden kiülhet és én itt rekedhetek!

Utóvégre diktatura van. Utóvégre „új jáélelt” a dekadens török nép. Utóvégre a nemzet kigunyolásának is vehetik, hogy akad olyan merész ripók, aki nem elégszik meg a levelezőlappal, hanem a testőr- és csendőrkaszárnyát is a villá mellé fotografálja? Vagy ott lesz a háza, hogy Kemal az ablakot csukja? Miért éppen akkor vettem le, amikor csukta? Miért nem akkor, amikor szónokolt a parádén, amelyen azt magyarázta, hogy Törökország az egység állama, a nemzet gondolat szerelmese, a teremtő erő gátniusza?

A film tegnap óta itt van a zsebeambó. Még ma sem hívtam elő.

Nem szeretem a diplomáciai konfliktusokat.

Éljen a diktatura, a fasizmus, Kemal és az összes kapcsolt testőrgárdák!

Tagadom: nem Kemal csukta be az ablakot! Nem ő volt! Hasonlított, de nem ő volt!

Talán Xerxes volt, talán Augustus, talán Diocletianus.

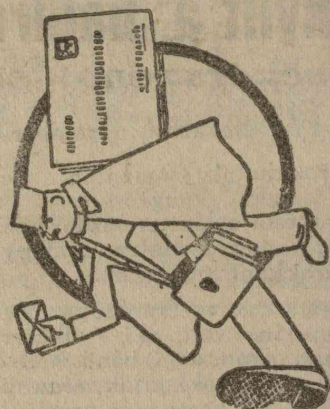
— Vizsgálóbíró Úr, bocsánatot kérek már nem emlékszem. Az sincs kizárva, hogy Macchiaioli visszakísértő szellemének rémlátománya volt.

nokat a malájaiak elnyomnak? Számunkra sem lehet tehát közömbös, hogy a német népet a zsidók elnyomják, mert a zsidók alsóbbrendűek a négerknél, hinduknál sőt még a malájaiaknál is, tehát jogunk és kötelességünk a faj tisztasága érdekében minden intézkedést foganatosítani.

Olvasa át a mellékelt okmányokat és csak azután ítélkezzen. Nagyon kedelve, hogy ezek után mi az ön véleménye és kérjük, hogy erről levélben értesítse a németországi eszperantista szövetséget, mely kíváncsi a további felvilágosító iratokat díjmentesen küld.

Az eszperantizmus lényege és gyökere a közös nyelvvél közelebb hozni az embereket egymáshoz. A hindut a székeltől, a malájit a románnal, a nébert a zsidóval.

A németországi métey most ezt a gondolatot is megpróbálja beszennyezni.

Az én talpam Okmataalp
Kevés pénzért soká tart

a

**PALMA
OKMA**

tartóstatp
nem árik át,
tartóssága
csodával határos

Ezt kérje!

törlő-rongyot. És e percben éppen a kerti lépcsőn felszalad egy vékony, csingár férfi. Valami inas lehet, vagy ilyesféle.

Szobaleány, inas, komornyik, testőrtiszt.

Erdemes velük és ild elzárkózni?

A nációk közlik a világ eszperantistáival...

Brassó, november 12

A németországi propagandairódk fünek-fának küldik a leveleket, kapacitálnak, jobbra-balra magyaráznak és bizonygatják, hogy dajkamese az, amit a világsajtó a Harmadik birodalomról ír.

Leveleket kapnak a kereskedők, gyógyszerészek, vállalatok, mindenki, aki csak valaha némettel összeköttetésben volt és most levelet kaptak az eszperantisták is. A tegnapi nap folyamán majdnem kivétel nélkül minden eszperantista, aki tagja az Eszperantó Világszövetségnek, a következő levelet kapta:

Tisztelt külföldi eszperantista!

Bizonyosan önként is sok valótlanságot közölnek a lapok a mai Németországról, különösen pedig a nemzeti szocialista fajelméletéről.

Gondolják meg azonban, hogy kíváncsi volna-e, ha a franciákat a szudáni néger, az angolokat a hinduk, az amerikaiakat a néger és a japá-

Dela Lipinskaja XI. 12

HÍREK

A megoperált jellem

Még el sem ült az a hangzavar, mely az ugynevezett kozmetikai műtétek körül az egész világsajtót végigjárta s máris itt a jellemsebeszet.

Olyan műtétekről van szó ezúttal, melyek után az ember jellemét fogja előnyösen megváltoztatni a jótékony és mindenhez értő, komoly sebész kéze.

Mert mi kell ahhoz mindössze, hogy az emberi lélek, ez a rendkívül szövevényesnek képzelhető gépezet, ez a rendkívül titokzatos és szinte kifürkészhetetlen műszer, ez a szinte ködbevesző, éteri valóság, mely maga volt a titok és a Megfejlhetetlen, átalakítható és idomítható legyen, állaggyuljon és kedvünk szerint való formákat vegyen föl, mint a mintázóanyag a szobrász keze alatt?

George Crile dr. clevelandi sebészstanár állítása szerint semmi egyéb nem kell hozzá, mint egy jól dolgozó sebész kéze.

Ez a kiváló amerikai professzor ur egy csikágói sebészterlekezeten bejelentette, hogy a pesékhez közel levő mirigyeken végzett műtéttel meg tudja változtatni az emberek jellemét és vérmérsékletét; „morgorva, ingerlékeny vagy házsártos egyéneket állandóan jókedű, barátságos és jóindulatú egyénekké tud átváltoztatni s e műtétet egyszermind szépítő hatásnak is, mert az izgalom, civakodás vagy levertség külső jeleit is eltüntetik”.

A kozmetikai sebészet után tehát megjelent az emberi fejlődés látóhatárán a jellemsebeszet kísérlete. Jótékony kísérlet, valóságos tündér, ha be tudja váltani ígértét.

Akarsz állandóan jókedű lenni?

Feküdj a műtőasztalra — egy-két nágus — s máris megszabadultál minden gondod és bánatodtól s pihekonnyún fogod érezni életed nyomasztó terheit. A sírás mosolyra fog szélesedni arcon, gyűrött vonásaid kismulnak, szemed csillogni fog az életkedv aranyától, megfiatalodsz és megszépülsz. Csak némi késések ne támadnának az olvasóban az ígért bejáratosságra iránt? ... Csak ne aggasztanád a távirat némely merészen tulzó kitétele ... Talán már le is feküdtél a műtőasztalra. Rögtön.

— Milyen idő lesz? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint sok helyütt eső várható, nyugatról megélénkülő légáramlással és lényegtelen hőváltozással.

— A gyergyószentmiklósi rossz utcák legújabb áldozata. Csikszederdől jelentik: Dr. Dobreanu Miklós gyergyószentmiklósi közjegyző a csikszederdai állomásról a törvényszék épülete felé igyekezett. A sikos úton megcsuszott és oly szerencsétlenül esett le, hogy egyik lába eltört. A közjegyzőt nyomorban kórházba szállították.

— „Szigeti József, a művészet fenkölt főpapja”. Londonból jelentik: A Daily Herald „Önzetlen hegedűművész” cím alatt hosszú tanulmányt közöl Szigeti Józsefről, a nagy magyar hegedűsről, a kit olesó tömeghatásokat kerülő, igazi nemesség gondolkodásu zenészként dicsőít. Szigeti sohase akart „nemzetközi” híresség lenni, írja a lap, nem hajhászta a zsúfolásig telt nagytermeket, ő a művészet fenkölt lelki főpapja, aki Beethoven lelkét tükrözteti vissza, ha Beethoven jelenik. Hogy ennek dacára egyike a jelenleg élő legnagyobb virtuózoknak is, azt bebizonyította legutóbbi belfesti hangversenyén, hol egy évszázad óta nem hallott Paganini Capricciót játszott, mely ma már teljesen feledésbe merült, mert Paganini óta senki sem tudta játszani.

— VASÁRNAP ESTE FEL KILENC ORA-
ROR van Dela Lipinska, a világhírű dísz-
társó estélye az Aulában. Jegyek Hiemesch-
nél és az esti pénztárnál.

— Ügyilkosságot követett el egy katona
Marosvásárhelyen. Tudósítónk jelenti: A rend-
őrséghez érkezett katonai hivatalos jelentés
szerint Andrei Vasile 23 éves tüzér-katona,
aki a 40-ik marosvásárhelyi tüzérezrednél tel-
jesített szolgálatot, szolgálati fegyverével
megnyitotta magát és meghalt. Tettének tisztá-
zása megindult a hivatalos vizsgálat.

— ELJEGYZÉS. Kisborosnyói Tompa Klá-
ra és Persival Calissendorf jegyesek, Brassó-
ban. (Minden külön értesítés helyett.)

— Elítélt kommunisták. Szatmárról jelen-
tik: Néhány hónappal ezelőtt a nagybányai
sziguranca letartóztatta Kacz Erzsébet nagy-
bányai leányt, akit kommunista propagandá-
val vádoltak. A sziguranca a leány vallomása
alapján több helyen házkutatást tartott így
Izsák Miklós nagybányai pékmesternél is. A
házkutatás során Izsák fákamrájában nagy-
mennyiségű kommunista röpiratot és kommu-
nista tendenciájú könyveket találtak. Izsáket
letartóztatták. Kihallgatása során azzal véde-
kezett, hogy egy alkalommal Kacz Erzsébet
egy csomagot hozott lakására és arra kérte,
hogy ezt a csomagot néhány napig őrizze meg.
Ő gyanútlanul, anélkül, hogy megnézte vol-
na a csomag tartalmát, magához vette azt.
Amikor a lapokban olvasta Kacz Erzsébet le-
tartóztatását, megijedt, hogy ő is bajba kerül
és a csomagot kidobta. Ugyálszik azonban,
hogy a kidobott csomagot a szolgálója megta-
lálta és abban a hiszemben, hogy arra szük-
ség van, betette a fákamrába. Itt találta
azután meg a sziguranca emberei. Időközben

Kacz Erzsébetet a bíróság kommunista pro-
paganda miatt két évi börtönrre ítélte. Ma ké-
rült a törvényszék elé Izsák Miklós is. A tár-
gyalásra sok érdeklődő jött el, azonban az
ügyész a tárgyalás egész tartalmára zárt tár-
gyalást indítványozott. Ezt a bíróság el is
rendelte. Zárt ajtók mögött folyt le a tárgya-
lás, csupán az ítélethirdetés volt nyilvános.
A bíróság nem fogadta el Izsák Miklós véde-
kezését és a Märzescu-törvény értelmében bü-
nösnek mondotta ki és ezért egy esztendői
fogházra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész su-
lyosbírást, a vádlott és védője felmentésért
felebeztek. — Ugyancsak ma tárgyalta a szat-
mári törvényszék Weisz Miklós mechanikus,
Izrael Mirjam munkáslány és Kassovits Mik-
lós munkás ügyét. Ezeket egy zsidó cionista
szervezetben tartóztatták le és a vád az volt
ellenük, hogy egy kommunista induló kottá-
ját és szövegét hordozták maguknál. A bi-
róság Weisz és Izrael Mirjamot három-három
hónapra ítélte. Kassovitsot bizonyítékok hiá-
nyában felmentették.

ABLAK

Egy pityillő ablakában ez az írás olvasható: — Vadonatuj frakk eladó. Aki
szemügyre veszi ezt az ütött-kopott kalyibát és paksi, palackzöldön csillogó ab-
laküvegét, ámulva kérdezi, milyen életművész ad tul itt vadonatuj frakkján. Tré-
fának véli az egészet. De nem tréfa. Egy öreg pincér halt meg hosszú betegsége
után, anélkül, hogy magára öltötte volna imént készített frakkját és most hoz-
zártározói árusítják gazdálanná vált mindennapi munkakabóját. Bál-lovagok, vi-
dor fiatalemberek, vegyétek meg sürgősen. Boldoggá tesztek vele egy szegény csa-
lád s egy szegény frakkot is, mely örökös robotra volt elkészítve, a kávéházak
és az éttermek örökös gőzében. Menjete mulatni s vigyétek mulatni ezt az árva
frakkot is.

Amíg a narkózis Bukarestbe kerül, majdnem tiszta aszpirin
lesz belőle

A KOKAIN-ÜZLET REJTTELMEI

Sokan élnek Aradon a méregcsempészetből

Arad, november 13.

A siberek, csempészek, zugügynökök új ke-
resési lehetőségei között a kokaincsempészés
és a csempészáruval való üzérkedés az utó-
bbi évek legjobban kifutott vállalkozása lett.
Röviden ismertettük azokat a lehetőségeket,
amelyeket a kokainnal való kereskedelem
nyit meg a „szakmai” emberek számára, de
vannak a kokaincsempészesnek és kereske-
delmek egyéb „üzleti titkai”, amelyeket érde-
kes megismerni.

HIGITÁSI POLITIKA A KOKAIN- SZAKMÁBAN

A koko-csempész és kereskedő nem elégszik
meg a „tisztességes” haszonnal, mely az egy-
szerű csempészből és a csempészáruval való
egyszerű „láncolásból” származik. A kokain-
szakmában a „higitás” politikáját folytatják,
vagyis hamisítják, gyógyszerrel keverve hi-
gitják a kokot. Erre a célra legtöbbször az
aszpirint használják fel. Az aszpirin csillogó
kristályszerűen nagyon hasonlítanak a kokora
és nehéz a különbséget azonnal észrevenni,
még józan vizsgálódónak is, hát még azoknak
az embereknek, akik kétségbeesett sietséggel
vásárolják meg az első, kezükigébe kerülő
„koko”-szállítmányt.

Tiszta kokaint a legtrikább esetben élvez-
nek a romániai kokainisták. A koko legtrik-
lónbózzóbb keverékei kerülnek forgalomba és
ezek a keverések csak növelik azt a hasznot,
amelyet a koko hajt azoknak, akik üzletsze-
rűen foglalkoznak vele.

HIGIT A CSEMPESZ, HIGITANAK AZ ÜZÉREK — ES FIZET A KOKAINISTA

Elképzelhető, hogy milyen „kereseti” töb-
letet jelent ez a higitási politika. Még egyetlen
államról sem vált be talán ilyen pompásan a
higitás elméletének megvalósítása, mint ahogy
az minden egyes esetben „beült” a koko-szak-
mában. Tehát: a csempész, miután megkereste
az összeköttetést néhány vállalkozással kész
„pénzes pasassal”, átutazik Magyarországra,
vagy Csehszlovákia és a koko kereskedelmé-
nek világában nemzetközi viszonylatban is is-
mert bevásárlási forrásnál megveszi az „árut”,
amely nyilvánvaló módon már ekkor nem tisz-
ta. Már most a csempész felhigítja az árut.
Akár még az országba való behozatala előtt,
akár utána. Behozott két kiló kokot, abból te-
gyük fel, egy negyedkilót „elspórol”, pótolja
aszpirinnel. A higitott árut elkerül a fekete
tőzsdére, rendszerint már egy zugigér vette
meg első kézből és maga is csak újabb higitá-
s után hozza piacra az „árut”. A zugigér
rendszerint bukaresti „viszonteladónak” adja
el a kokot, aki természetesen maga is adagol
hozzá egy kevés aszpirint. Végre újabb kerü-
lökkel eljut a drága méreg a bukaresti pin-
cérhez, akinek állandó kliensei vannak az
egyre érkező árura. Mármint miért éppen a
bukaresti pincér legyen becsületes és ne hi-
gítsa a mérget? Maga is adagol egy kevés
szalicilt a kokozhoz — amelyet olyan árték hoz

forgalomba, hogy kilogrammonként 200 ezer
lejt is inkasszáll a gyalázatosan felhigított mé-
regért.

AKIK ASZPIRINTÓL LETT KOKAINISTÁK

Igy azután nálunk talán egyetlen olyan ko-
kainista sincs, aki ismerné a tiszta kokain ha-
tásait. Legtöbb kokainista nálunk tulajdon-
képpen aszpirintól, szaliciltól lett koko-imádó
és sokan vannak, akik azt hiszik például, hogy
a kokainnak túszentésre ingerlő hatásai van-
nak, jöllehet, csak a méregbe kevert szalicil
ingerelte őket túszentésre.

Romániában két kilogramm kokainból nem
egy esetben három kilót csinálnak azok, akik-
nek a kezén megfordul, mindaddig, amíg a
fogyasztóhoz kerül a méreg.

KOKOCSEMPESZES JO KERESET- TEL ALKALMAZÁST NYERNEK...

Tehát: egészen jó üzletnek látszik kokoval
üzkereskedni. A koko piacán állandó az
élet, állandó a mozgalom. Nem lehet csempész-
uton annyi kokaint az országba hozni, ameny-
nyi elegendő lenne a kábulatrasszomjas embe-
rek kielégítésére és éppen ezért a kokopiace
igen látogatott, forgalmas. Kokovállalkozók
ügynököket keresnek. Kitiűő kereseti lehetősé-
gek, nagyszerű mellékkereseti eshetőségek,
könnyű élet: ugy kinálkozik a kokoval, mint
válságos napjainkban a legtrikább esetben.
Kis rátermettség, kis ügyesség és vagyont le-
het gyűjteni a kokainfronton. Komoly aradi
szakmai cégek foglalkoznak ezeknek az üzle-
teknek a finanszírozásával. Nagyon sok ismert
szakmai cégre lenne végtelenen kellemetlen, ha
egy szép napon a hatóságok elkezdnék gom-
bolyítani a kokaincsempészes kusa szálait.

De ehhez a munkához a hatóságok még
hozzá sem kezdtek: nem is tudják, mint
ahogy kivűllálók számára nagyobbára titok
marad, hogy hol van ezeknek a rejtelemes-
mőknek a kiindulási fonala.

Amíg pedig a kokovállalkozók ügynököket,
csempészeket keresnek és alkalmaznak, már a
szakmában dolgozó és magukat önállósítani
akaró ügynökök tárgyalnak állandóan jobbra-
balra pénzes társakat keresve...

A kokainpiacra nagy az élénkség.

CSEMPESZVILÁG, MINT A GAZDASÁGI ÉLET FAKTORA

A kokaincsempészes pedig ezer szállal kap-
csolódik a válságba fulladó gazdasági élethez,
amelyet, ha illegitim utakon és módon is, de
állandóan táplál. A könnyen szerzett pénz
könnyen megy el, a csempészek, a zugigér-
nök könnyű kézzel, száz és száz helyen és
módon költik a pénzüket és így, a fehér mé-
reg jóvoltából: apró morzsák ugyan, de jut
valami a kereskedőnek és az iparosnak is ab-
ból a mámorból, amely elhitei velünk, hogy
élünk... amikor csak meg vagyunk mérgezve,
azok is, akiknek legfeljebb kokómentes aszpi-
rinre telik.

Balla Károly

ÜDE NŐK KEDVELT PUDERE

5 fleur
POUDRE
FORVIL

* DELA LIPINSKAJA ELŐADOESTJE-
NEK a műsorán a legcsodásabb szonok sze-
repelnek, többek között a „Kék madár zöld-
ben” című aktuális paródia. — A borsóherceg-
nő, — Kékszakáll lovag, — A szonokló ku-
tya, — Családi patália, — A mosoly, — Me-
netelő katonák, — Honny soít qui mal y pen-
se, stb. — Zongorán kíséri Lazarus Walter.

— Leszurták a gazdag juhászt. Szatmárról
jelentik: Ma reggel a járókelők a szatmárme-
gyei Szamoskrassó község határában borzal-
mas rablógylkosságot fedeztek fel. Az or-
szágút mellett rettenetesen megcsónkva, egy
fiatal férfi vérfagyott holtteste hevert. A
hulla fején számos seb mutatva, hogy a gyil-
kosságot iszonyu dulakodás előzte meg. A
fiatal férfi szíve késsel át volt szurva. A járó-
kelők a borzalmas leletéről azonnal jelentést
tettek a csendőrségnek. A csendőrség meg-
kezdte a nyomozást és megállapította a sze-
mélyazonosságot. Kiderült, hogy a halott Kuk
Sándor huszonkét éves gazdag juhász, aki haj-
nalban indult el Réztelekről azzal, hogy egy
tehenet vesz a szatmári vásáron. Ugyálszik,
valaki megtudta, hogy a juhásznál pénz van
és megleste a krassói országútnál. Ott elölg-
rott és egy fűtykőssel hátulról fejbévágta a
szerencsétlen embert. Az erős férfi a retten-
tes ütés ellenére sem esett össze. Megfordult
és dulakodni kezdett támadójával. A helyszí-
nen lévő nyomok arra vallanak, hogy a du-
lakodás során a támadó is súlyosan megsérült.
Kuk az arcan, a homlokán és fején szenve-
dett súlyos sérüléseket, míg végre egy, a szí-
vébe irányított szúrás örökre végzett vele. A
boncolás megállapította, hogy a szúrás, ame-
lyet a támadó Kuk szívének intézett, csak-
nem az egész szívet kettévágta. Mikor a
rabló látta, hogy áldozata halott, kirabolta és
elmenekült. A csendőrség nagy apparátussal
keresi a tettest.

— Asztma- és szívbetege, mell- és
tüdőbaj görvél- és angolkór, pajzsmirigy-nagyob-
bodás és golyváképződés eseteiben a természetes
„Ferenc József” keserűvíz a gyomor és be-
lek működését kitűnően szabályozza.

Vérbosszu áldozata lett Alganisztán meggyilkolt királya

Bombay, november 12

Nadir khán meggyilkolásának kulisz-
tatikái a legújabb jelentések szerint
még mindig tisztázatlanok. Újabb verzió
szerint a gyilkosság vérbosszu műve volt,
amely Habibullah emirnek 1919-ben törté-
tént megölése óta Nadir és Amanullah
családjából egymásután szedi áldozatait.

Feltétlen intelli-
gens, egyedülálló
— ki háztartás-vezetéshez is ért — nagyon
előkelő bukaresti házhoz

keresik.

Részletes aianlatokat (lehetőleg lényképpel)
București Căsuța Poștală 36 alá kérünk.

Lássuk Szatmárt!

(Egy napilap — en miniatűr)

VEZÉRCIKK: A megyeszékhely ismét nálunk marad! Annyi baj legyen!

POLITIKA: A liberális-párt a megyében megkezdte kormánybuktató akcióját.

SZINTÉN POLITIKA: A nemzeti-pártot ezt gunyos mosollyal vette tudomásul.

ENTREFILE: Popovici igazságügyi miniszter megígérte az ügyvédek sérelmének orvoslását. Az ígéretnél maradtunk.

TARCA: Egyszer volt egy bank és egy bankigazgató. És volt egy gonosz betétes. A bankigazgató ma is négyfogást vacsorázik. A betétes éhen esett össze az utcán. Beszállították az aggok menhelyére. Tapulság: a bűn elnyeri méltó büntetését.

BÜNYGYI ROVAT: A rövidség kedvéért mindenki olvassa el a lak és cimjegyzéket. Tíz kivételével a többi e rovatba volt, van vagy lesz.

IPAROSPOLITIKA: Nagy szenzációt keltett, hogy az egyik borbély még ma is tud dolgozni. A repülőbizottság tévedésből meghagyta a beretváját.

KÖZGAZDASÁG: Ezen üzlet kiadói... Végeladás miatt, olcsó árak!

SZINES RIPIORT: Fekete páros. Gyászos utcák. Csődület. Gazdag Pálnak ma egy vagon szemet szállítottak a lakására. A szájatátó tömeget a rendőrség oszlatta szét.

HAZASSÁG: Szegény Ifju és Gazdag Leány Csehszlovákiából jegyesek.

ELTÜNTÉK: Egy szegény leány házassági reményselei. Az íróasztalok a hivatalnokok lába alól. Többmillió a pénzügyigazgatóságról. A pénz a piacról.

HALALOZÁS: A Kereskedők Irsulata szomorodott szívvvel jelenti, hogy az üzletes Kézpénz Vevők kihaltak, köpelték testöruket, a tragikus halált halt Hitei.

IDŐJÁRÁS: Borus, esős idő várható. Kivétel a lóherkereskedők és az alma-exportörök, akikre feloirradt a konjunktura napja.

SPORT: Nem az a bajnok, aki a pályán győz. Biróverésben Nagybányán rekord.

BALI SZEZON: Megkezdődött. A sarkon a hidegtől fázó munkanélküliek a kékvókot járják. Állásban lévők a kötél-táncot.

DIVATLEVÉL: Fordított, rongyos, szakadt. Kinek milyen van. Divatos a talpon ventillációval ellátott cipő.

APRÓHIRDETÉS: Minden eladó. Egyeksek lelkiismerete is.

Beszélnék a falak,

a félbemaradt szatmári új vármegyeháza évek óta csonkán meredő falai. Beszélnék a falak. Derékbatört akarásról, meg nem valósult tervekről és ködbefuitt jószándékról.

Beszélnék a falak, amelyek elköptak, anélkül, hogy használatban lettek volna.

Beszélnék a falak kiizzadt adóról, elherdált pénzekről, elpocsékolt időről, amelyeket mind beittak, éhesen várva a folytatást.

A folytatást, amely nem jön.

Nem jön, hiába várja építész, kőműves, munkás, iparos, kereskedő.

Ki tudná megmondani, miért nem jön? Ki tudná okát adni, hogy meddig állnak még Pozsonkij-mutatvány módjára, csonkán és befejezetlenül ezek a falak? Ki tudná megmondani, hogy miért kell a polgárnak elpirulni, ha idegen, kit balsorsa ide vezet, érdeklődve kérni, hogy mit reprezentál a történelmi rom? Hogyan bínné az idegen, hogy új építkezés ez, amelyet évekkel ezelőtt kezdtek meg és soha nem végeznek be.

Gyerekek nőttek fel. Aki mint kis elemista ért a falak mentén, ma már egyetemi polgár. Aki hajdan gazdag virilista módjára autón ült a falak előtt, ma szuronyos fogházor kiséretében, mint számozott rab, gyalog halad el ott.

Paloták dőltek össze, nevek pörköldtek el, kőletek zártak be, temetőik teltek meg, de a falak változatlanul és csonkán merednek az ég felé.

Minden mulandó ezen a világon, csak a csonka megyeház falai lesznek halhatatlanok. Allnak és hirdetik a nemtörődomség, a zátony, a lözöny, a tehetetlenség szörnyű erejét.

Szobrok ezek a falak.

A mai város szomorú szobrai.

Cucu itt, Cucu ott, Cucu sehhol sem...

Mindenki fantasztikus híreket mesél, de biztosat senki sem tud

Cucu Illés — van-e ki e nevet nem ismeri? — a felfüggesztett pénzügyigazgató, akit azzal gyanúsítanak, hogy negyvenmillióval megkárosította az államot. Ezt megirtuk már. Megirtuk egészen addig, hogy Cucu a felfüggesztő távirat megérkezése után felült a bukaresti gyorsra és „majd megmutatom én, hogy ki lesz a szatmári pénzügyigazgató” — kiáltással, némi készpénz kíséretében Bukarestbe utazott.

Azóta nincs hír róla. Illetve hír van, több mint kellene, csak pozitívum nincs. Ime egy csokor a különböző verziókból, amiket egyetlen napon sugnak a jólérsültek az újságíró fülebe:

— Cucut letartóztatták Bukarestben —

mondja az egyik felfüggesztett tisztviselője.

— Kedden hozzák a fogolyszállító nornattal megbilincselve — mondja a másik.

— Cucu holnap érkezik haza és elfoglalja a pénzügyigazgatói széket — mondja a bizalmas hibe.

— Rádión körözteti a rendőrség.

— Előléptették pénzügyi vezérfelügyelőnek.

— A vizsgálóbíró elővezetési parancsot bocsátott ki ellene.

— Valaki tegnap beszélt vele Bukarestben. Jön haza. Jaj lesz a feljelentőknek és jaj lesz a közönségnek.

— Dehogy jön haza. Már intézkedett, hogy a butorait szállítsák utána.

És így tovább fut a szájakon a vége láthatatlan hír. Ez csak egyetlen nap csokorba szedett termésé.

Hogy valójában mi van a felfüggesztett pénzügyigazgatóval?

Erre a kérdésre biztosan senki sem tud felelni. Mindenki csak hallotta mástól feleltlen egyénektől, a rendőrtiszt éppen úgy, mint a törvénytörő bíró, a helyettes pénzügyigazgató éppen úgy, mint az adóhalasztásban reménykedő polgár.

Főleg két verzió tartja magát:

1. ...hogy letartóztatták.

2. ...hogy előléptették.

Mi éppen úgy nem csodálkozunk, ha az egyik bizonyulna igaznak, mint a másik.

Fénykép — szavakból

Az igazgató ur

— Igazgató ur, adjon nekem egy fényképet — fordultam hozzá.

— Nem adok én tiam — mondta ő — mert beteszed az újságba és még azt hiszik, hogy reklámot akarok magamnak csinálni.

★

A beszélgetést dr. Lükő Bélával, a szatmári közpórház nagynevű igazgató főorvosával folytattam le. Sebész. A legszerényebb és a letehetségesebb. Szatmáron minden harmadik házban áldják a nevét, áldják a kezét, amely visszaadja a családfőt, a gyermeket, a testvért, a szeretőt, övéinek. Az orvosai rajongnak érte. Olyan praxisa van, hogy már régen milliómos lehetne. Szegény ember. Művész, aki restelli a pénzt elfogadni. Reggeltől estig dolgozik. Ha valamelyik beteg panaszkodik a szegénysége miatt, még pénzt is ad neki, hogy az orvosságot csináltassa meg. A napokban itt volt

Elfer professzor. Végignézett egy műtet, amelyet Lükő dr. csinált. Nehéz golyva-műtét volt. A professzor a műtét után elragadtatásában megcsókolta az igazgató urat. Öröm, hogy van és öröm, hogy nekünk van.

Most három napig nem fogadja majd a köszönésemet, mert irtam róla. Akkor sem köszönt vissza, mikor megírtam, hogy betegsége alatt rég kigyógyított páciensei minden templomban imádkoztattak felgyógyulásáért.

Szatmári lotó

Félig pezsgő nyugat, félig lomha kelet, Sok ócska ház, már most nyögi a telet, A park, amely egy vagyona került, A külteken sár, vigyázz! kikerüld! Üzletek üresek, klubok viszont telve, Itt is pereg csutyan a pletykások nyelve, Közel van Sziget és közel van Várad, A finác és rendő soha ki nem fárad. Idegennek tetszik, a bennszülött ásit, Egyforma a világ.

Ez is olyan város, akárcsak a másik.

A cég régen meghalt, de az akta még mindig nincs elintézve

Aktahegyek gyűlnek. repülőbizottságok járnak, kisemberek sírnak a szatmári sóhivatalban

Mert valóban sóhivatal ez a szatmári pénzügyigazgatóság. Éppen úgy intézik el az aktákat, mint a sóhivatalban. Azaz soha. Nyugodtan ki lehetne tenni a kapura a dantei mondást:

— Hagyjatok fel minden reménnyel!

Évekkel ezelőtt fizetésképtelenné lett kereskedők, a gazdasági viharban elvettett iparosok halomszámra adták be az adótörlési engedélyeket. Gyűltek az aktahegyek, mázsaszámra gyűltek nagy örmére a pénzügyigazgatóság épületében levő egereknek. Karcsu és vérszegény egérsaládok hirtak kövére az összegyűlt aktahegyek papírengetegétől. Mert más azután feléje se nézett ezeknek az aktáknak.

Huszmillió lej adó törlesztést kérték a tönkrementek. Kérték, még most is kéri, de hiába kéri.

Egyetlen lépés, egyetlen gesztus, egyetlen cselekedet sem történik. A kérvényeket beiktatják, valahova elteszik és né-

hány hét múlva kiküldik a repülőbizottságokat. Jön a bizottság, de a cég már nincs meg. Jön a bizottság, de a műhely ajtaját már régen lelakatolta a válság. Szalad a szegény tönkrement kisember, szalad Ponciustól Pilátusig, sirja, jajgatja a bánatát:

— Kérem, én már régen felszámoltam. Beadtam az adótörlési kérvényemet, hát mit akarnak tőlem?

A yehuk azonban nem tágitanak. A kérvény nincs elintézve, fizetni kell.

Üzlet már nincs, műhely már nincs.

Miből? Honnan? Miért?

Aktahegyek gyűlnek, kisemberek sírnak.

A cég régen meghalt, de az akta még ma sincs elintézve.

Mikor lesz vajjon?

— Halandó, aki ide belépsz, hagyj fel minden reménnyel — mondja Dante.

Pedig Dante csak a poklot énekelte meg. Ami viszont csak enyhe „lokál” a pénzügyigazgatósághoz viszonyulva.

Kérem egy szóra...

Amiről csak suttognak az emberek

Kicsaptak két kis diákok az iskolából. A kisebbségi önképzőkörön azt mondták ugyanis, hogy nem elég nekik, ha a román nemzeti hősoket megismerik, a saját nemzetük hőseit is szeretnék megismerni. Vendégek is voltak az önképzőkör ülésén. A kicsapott diákok vendégei. Osztálytársaik, akiket meghívtak. A meghívás eredménye: kizárási határozat.

★

A MOZITÓL elvette a város a Dácia-szálló pazar nagytermét. Vissza akarták adni a Dácia bérlojének, hogy ott rendezhesse a téli bálókat. Horváth János bérlo megtisztelve érezte magát, de a nagytermet nem vállalta.

Ok: az a néhány szerény bál, amit az idén kedvük lesz az embereknek megrendezni, nem áll arányban a nagyterem fenntartásának költségeivel.

★

Házassági járvány van Szatmáron. Az aranyifjúság csaknem mindegyik tagja házassodik. Több az eljegyzés, mint az adóvégrehajítás. Pedig ez nagy szó. A járvány oka: a gazdasági viszonyok.

★

NYELVVIZSGÁT tartott egy kolozsvári inspektor a szatmári kistőzsdeknél. Nem elégedett meg azzal, hogy a román vevőket ro-

Van Önnek lóheréje?

Az egész szatmári környék ezen izgul. A lóheremag. Ebben az egy cikkben lehetetlen konjunktura van. A német cégek Szatmármegyéből szerzik be a szükségleteiket. És az idén nincs lóheremag. Pedig minden összeget kínálnak érte. A múlt évben tizenhat lej volt egy kiló lóheremag. Az idén, szezon elején 24 lejjel indult a vásár. Ma negyvenkettőt kínálnak érte. És egyre emelkedik az ár. Érthető tehát, hogy a szatmári piacon, ahol szeretnek keresni, átlag minden harmadik ember ezzel fogja meg ismerősét:

— Van Önnek eladó lóheréje?

Ketten beszélnek

Egy idegen és egy helybeli. Allnak a korzó sarkán.

Idegen: Ez ki volt?

Helybeli: A kérdés helyesen van feltéve. Ez tényleg ki volt. Ma nincs egy vasa sem.

Idegen: És ez?

Helybeli: Dettó.

Idegen: És az a magas ur?

Helybeli: Ha urazza, akkor Herr Dettó.

Idegen: És az a kövér ur?

Helybeli: Na, végre talált valakit. Az egyetlen, akinek itt még van pénze. Az egy nagy gyárnak az igazgatója. Az az egyetlen ebben a városban, akinek még kívánni lehet, hogy menjen tönkre.

EGY JÓFORGALMU

PÉKSÉG

teljes felszereléssel, lakással együtt, bérbe kiadó, esetleg örökáron eladó. — Ajánlatok PÉKSÉG* ielice a kiadoba kérenek

EGY POLGÁR VALLOMÁSAI

Irja MÁRAI SÁNDOR

Ebédre fiatal nő a vendégem. A fiatal nőt az utcán szedtem fel, ahol szemérmellenül szoljongatta a járókelőket. Egyszerűen reámmosolygott és megszólított. Azt kérdezte, hová megyek? Meglepetten feleltem, hogy csak ide fel a lakásomba, ebédelni. Ajánlkozott, hogy velem tart. Ennyi személtenség elkábitott és lefegyverzett. Szó nélkül elfogadtam kínálkozását. Már a lépcsőházban belémkarolt. A lakásban aztán rögtön otthonosan viselkedett, lehevert a diványra s kijelentette, hogy itt sokkal jobb, mint nála otthon s most már nem is akar többé elmenni, rokonszenvesnek talál s ezentul itt marad.

Tartózkodóan válaszoltam. Leültem melléje, a divány szélére, kezét kezembe vettem s óvatosan magyarázni kezdtem, hogy az ölet tetszés, hozzáadom, magam is heves vonzalmat éreztem iránta, már az első pillanatban, időről-időre szívesen találkoznék vele, — de meg kell értenie, még nem ismerjük egymást elég régen, az ilyen életreszóó kapcsolatokat előbb alaposan meg kell fontolni. Ráucbaszedt homiokkal, gyanakodva hallgatott. „Kérem”, — mondta finoman. S a levegőbe nézett, sértődötten, szomorúan. Gyönyörű, kék szemével, melyet selymes, hosszú pillák árnyaltak, mint a novellákban a hősnők szemét, a mennyezetet vizsgálta, szájaszélre lebiggyedt, gögősen és fájdalmasan. Mikor így láttam, kis-sé elszégyeltem magam. Mi, férfiak, mindig spekulálunk, védekezünk. A nők szívük szavára hallgatnak és ösztönösen támadnak, meg-gondolás nélkül. Ez szép és hősi. Nem is érdemes az életet másként élni.

Nevét kérdeztem. Azt mondta, ünnepélyesen, mint aki jelentős titkot árul el: „Sári”. Majd, kacérán, elélegve, s hogy fokozza a hatást, hozzátette még: „Sárika”. A nevek csodálatosan illenek viselőikre. Sárika soha nem lehet Judith, ennyit már észrevettem én is. Meg is mondtam neki. Bólogatott. Aztán megkérdeztem, kivel él? Gátlás nélkül felelt, az egészen nagy lelkek fesztelen őszinteségével, tartózkodás és szégyenérzet nélkül. Janival él, mondtotta. Ah, Janival, — feleltem s a szemébe néztem. Hosszan állta pillantásomat. Elmondta, hogy Jani már elmúlt harmincéves, állástalan pincér. Ő így mondta s vállat vont: „Facér...” Kérdeztem, szeretik-e egymást? „Sajnos, iszik”, — felelte, — „mindig iszik, mondtam is neki, nem lesz ennek jó vége.” Hümmögtem. Mégis, unszoltam, nem gondolja-e, hogy Jani talán csak bánatában iszik, hiszen minden jel szerint szereti őt, Sárikát, valószínűleg jó is hozzá? „Igen, mondtam hányavetien, ezt a ruhát is ő vette, elég jó, meleg ruha, s ezt a kalapot és cipőt is. De ha egyszerű iszik... Értsem meg, tetszem neki. Ez a lakás melegebb, kellemesebb, mint a másik, ahol Janival lakik. Szívesen marad velem. Egész nap játszani fogunk, boldogok leszünk. S hirtelen átölelt és megcsókolt.

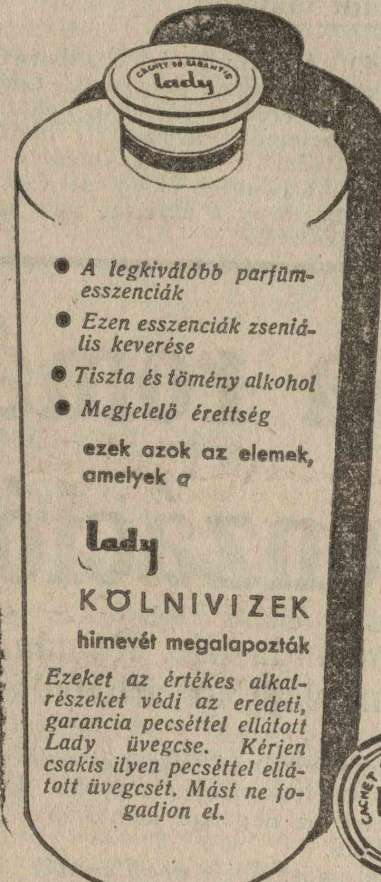
Minden csók támadás, vallomás, a lélek vilámas üzenete, talán még a testvérek csókja is. Freudtól tudjuk, hogy az anyacsók is bizonyult, összetett. Sárika csókja egyszerűen Judácsók volt. Hevesen lelkére beszéltem. Is-méltam, hogy szép és tetszik nekem, örülök, hogy megismertem, lássuk egymást gyak-rabban, hármikor eljöhöz hozzám s ha Janinak nincs kifogása ellen, itt is alhat. Szívesen pártfogolom, amennyire szerény képességeim-lől telik, időnként együtt vacsorázhatunk, elő-kelöl összeköttetésemre hívkozom s meg-essillogtattam előtte a lehetőséget, hogy ké-sőbb egyszer, ha jól viselkedik, beprolezsálom az operaház bálterárába. Tapasztalásból tu-dom, az ilyesmi mindig hat nőknél. Sári is leltigylt. Figyelmeztetett, hogy kitűnően tán-col és énekel: rögtön lejtett is néhány táncle-pést a szobában s egy dalt adott elő, mely-nek csak első két sorára emlékszem már. Így kezdődött: „My dear, én úgy szeretem magát, mint a Gombós a Népszavát”. Azt mondta, ez Jani kedvence kupléja. Kértem, beszéljünk ko-molyan. Lelkére beszéltem, figyelmeztettem árulása következményeire, Jani végre is sze-relt őt, meleg ruhát vett neki, sőt cipőt és kalapot is. A mai világban meg kell becsülni az ilyen férfit. Biztosan szenved, most is, ta-lán keresi valahol az utcán és nem találja. „Megy az utcán” — vázoltam színésziesen és szétlartam karjaimat — „csorognak könnyei és ezt kiabálja: Sári, Sárikám”. Kegyetlenül, makacsan vont vállat. „Iszik” — mondta s az-tán toporékolni kezdett, öklével a párnát ver-te. „Iszik, iszik. Multkor összeszedte a zálog-cédulákat, eladta és elitta.” Ijedten hallgattam ezt a kitérőt. Jani pillanatok alatt ejtette és kiszolgálta, nekem, akit az imént ismert meg az utcán, nevetem sem tudja, eljött ve-lém s gyűlölettel beszélt egy férfiről, aki ha-gyán szereti. Nem, a nők nem szentimen-tiak. Sokkal kevésbé azok, mint mi, fér-fiak. Pillanatok alatt döntenek életről és ha-ról. „Szegény Jani” — mondta később,

nyugodt szánakozással. Már temette.

Óvatosan evett, szemérmesen, nem mutatta, hogy éhes. Késsel, villával türeklően bánt, leszte és majmolta mozdulataimat. Kérdeztem, vezet-e háztartást, hol élkezik? Ahol jön, — felelte cinikusan. Leggyakrabban az utcán téntfereg, a rendőrt személyesen ismeri, nem lehet bántódása. Kedvenc ételei felől tudako-zódtam. Lesütötte szemét s halkán mondta: „A húst szeretem. Különösen a disznóhúst. De azt még csak kétszer ettem eddig.”

Erre, tapintatosan, megkértem, árulja el életkorát. Négy és fél évet vallott be. Mint minden nő, természetesen letagadott valamit. Érzésem szerint ötvenéves volt. Mindent tudott. Ilyen dolgokat tudott, mint zálogcédula, facér, iszákos. Kiderült, hogy itt lakik a ház-ban, lenn a pincében, egy lyukban, amelynek minden butorzata egy ágy, egy mosdó és szekrény. Az ágyban hárman alusznak, Jani, Katus és ő, Sárika. Katus sokat dolgozik, mert viciné és „nagyon sok pénze van”. Még-is, mennyi? — faggattam, mert szeretek biz-tosat tudni közelebbi ismerőseim életviszo-nyairól. „Van vagy három pengője is” — mondtá nagyuri kélegyintéssel. Mintha azt mondaná: Van vagy három háza. „Ebben is nő volt, érett és okos. A nők átkozottan prak-tikusak, az élet ügyes-bajos dolgait gyorsab-ban és találegényebben oldják meg, mint a férfiak, de végeredményben — a legokosabb nő s a legbutább is, ha ugyan van ilyen — rájékoztatlanok a pénzzel szemben, nem tudják, mi a fillér, s mi a millió, krajcárókrét meg-halnak, s ezreket eldobálnak. Igazuk van, nem is fontos. Csak az élet fontos s azt meg-becsülik, minden morzsáját, zugorján. Sárika mindent tudott a ház lakóiról. Az egyik cse-lédnek fáj a lába s „a betegpénztárhoz jár ke-zelésre, minden héten kétszer, akkor felül-vizsgálják.” Ezek a szavak természetesen fo-rogtak szájában, ebben a négy és féleszen-dős szájban, betegpénztár, felülvizsgálat, tár-sadalombiztosító. Nem, ennek nem mesélnek Argirus királyfiról odahaza. Egyre hízogott, leszte a hatást. „Jó szemtelen pofa vagy te” — mondtam neki. „Igen” — és vállat vont — „profil-költyök.” Bevallotta nekem, szemérmet-len hízogott, hogy én vagyok „a legszebb férfi a házban.” Szerényen tiltakoztam. Fel-hívtam figyelmét a házmasterre, aki, érzésem szerint, sokkal szebb ember s ezenfelül laka-tos is. „A házmaster” — mondta és legyintett. — „A multkor jön a műhelyből s avval a pisz-kos kezével meg akarja fogni az új kalapomat. Mondtam is neki: az is ronda, ocsmány ember lehet, aki magát erre tanította...” Ezeket a válaszokat mellékesen pergeti a gyakorlott társalgó finom ösztönével, aki nem hangsúlyoz soha s beéri a társalgás lesimított, pointe-mentes fordulataival. „Szép, derék férfi maga” — mondtá. Már dolgozott, próbálta fegyve-reit. Az élet nehéz és minden férfi marha bi-zonyos kérdésekben. A lakás tetszett neki. Az ebédet, szemérmesen, de végigette. Minden-estől jobb volt itt, nálam, egy magyar író sze-reny otthonában, mint lenn a pincében, Jani-nál és Katusnál. Jani különben is iszik. Sári-ka már döntött. Figyelmeztettem, hogy áltajá-ban sok a dolgom, a lakásban szeretem a cse-n-det, rendszertelenül élek, későn fekszem és későn kelek, természetem csapodár és magam is kedvelem az italt. „Ő, az más” — vallotta lelkesen — „a nagyságos ur másként iszik.” Hiába intettem, hogy éppen úgy iszom s hasz-talan kérleltem, ne szólítson nagyságos ur-nak. „Hát minek?” — kérdezte hitetlenül. — „Bánom is én” — feleltem. — „Mindegy. Mondjuk, Mukinak.” Ez nem tetszett neki. „Maga nagyságos ur” — állapította meg. És ezt mondta még halkán: „En nagyon csendes leszek, nem fogom zavarni.” Ezt az ígéretet, más körülmények között, mintha már hallot-tam volna.

Csak estefelé ment, miután összeszedett min-dent, amit a lakásban hamarjában nélkülözni tudtam s előbb megígérte, hogy másnap, már, egészen korán reggel, visszajön. Ilyen szavak maradtak utána vissza a lakásban: nagyságos ur, Népszava, disznóhús, facér, munkanélküli segély. Kábultan ültem egyideig. Kóstolgattam e szavakat s iparkodtam elképzelni izüket egy négy és féleves „gyerekszáj”ban. Savanyu lett tőlük a szájam, amely pedig nem gyer-mekszáj már s kóstolt mindenféle izt és min-denfajta szavakat. Bevallom, még sokáig hal-lottam hangját, lázas előadását, iparkodó hi-zelgéseit, szemérmellen kínálkozásait. Ijesztő volt, tünemény. Megfőzött.

- A legkiválóbb parfüm-esszenciák
- Ezen esszenciák zseniális keverése
- Tiszta és tömény alkohol
- Megfelelő érettség

ezen azok az elemek, amelyek a

Lady KÖLNIVIZEK hírnevét megalapozták

Ezeket az értékes alkal-részeket védi az eredeti, garancia pecséttel ellátott Lady üvegcsé. Kérjen csak ilyen pecséttel ellá-tott üvegcsét. Mást ne fo-gadjon el.

JOCKEY CLUB, PERLE DE PARIS, PARISIENNE Chat Noir ROUGE ET NOIR

Franciaországot nem be-folyásolja a német választás eredménye

Érdekes felszólalás a francia kamarában a magyar kérdéssel

Páris, november 12.

A francia kamara pénteki vitájának so-rán Peret néppárti képviselő a dunavöl-gyi helyzettel foglalkozva rámutatott ar-ra, hogy Magyarország most már hajlan-dó bizonyos közeledésre a többi közép-európai államhoz. Ezt a hajlandóságot Franciaországnak támogatni kell.

Paul Boncour külügyminiszter bólintott

Hindenburg is agitál

Berlin, november 12.

Szombaton, a németországi általános választások előestéjén Hindenburg elnök beszédet tart a rádióban. A beszédet az összes németországi leadók közvetítik. Terv szerint az elnök este 7-8 között beszél.

Hindenburg kétsé- a kormány felkérésére vállalkoz- hogy pontos- san a választások el- beszéljen a német néphez.

A 4 fő alkotórész, amely a

Lady

KÖLNIVIZEK

hírnevét megalapozta:

- válogatott parfüm-esszenciák
- csodálatos keverék
- tiszta és koncentrált alkohol
- megfelelő érettség

védve van a lepe-csételt üvegcsé és a jóállási elikett révén.

A nagy gondosság, amellyel a Lady gyár kö-l-nivizeit, első sorban a Chat Noir készítményt megvédi, amide lepecsételt üvegcsében hozza forgalomba, abból az óhajból fakad, hogy e kölni-vek olyan tiszta állapotban kerüljenek a vevő kezébe, mint ahogy a gyárból kikerültek.

On is ajánlaná ezt az óvintézkedést, ha tudná, milyen gondosan és fáradságosan választjuk ki a parfüm-esszenciákat, amelyek a Lady kölnivizeket alkotják. A Földközi tenger nap sugarai, Délfranciaország ege-a-latt, a gyönyörű Grasse vidéken nőnek azok a virá-gok, amelyek kelyheiből készülnek a Chat Noir, Jock-ey Club, Perle de Paris gyártásánál felhasznált esszenciák. Ezek az esszenciák, amelyeket a legnagyobb szakértelemmel válogatnak meg, hogy bizonyos női típusok jellegzetességének megfelelően, keverve tisz-ta és tömény alkohollal, hónapokig maradjon a hor-dókban, hogy összeforjassanak. Ez az összeforrás hozza létre a Chat Noir Lady kölnivizeit, amelytől a legigény-telisebb nő is el lesz ragadtatva és használni fogja, hogy felfrissítse testét, hogy illatosítsa egy kellemes és diszkrét illattal...

A Lady üvegcsé — amely egyszerű, hogy a tartalom árát semmivel se drágítsa meg — megvédi a parfüm mestereinek nagyszerű művét.

EAU DE COLOGNE

Lady

Chat Noir ROUGE ET NOIR

Franciaországot nem be-folyásolja a német választás eredménye

Érdekes felszólalás a francia kamarában a magyar kérdéssel

Páris, november 12.

A francia kamara pénteki vitájának so-rán Peret néppárti képviselő a dunavöl-gyi helyzettel foglalkozva rámutatott ar-ra, hogy Magyarország most már hajlan-dó bizonyos közeledésre a többi közép-európai államhoz. Ezt a hajlandóságot Franciaországnak támogatni kell.

Paul Boncour külügyminiszter bólintott

Hindenburg is agitál

Berlin, november 12.

Szombaton, a németországi általános választások előestéjén Hindenburg elnök beszédet tart a rádióban. A beszédet az összes németországi leadók közvetítik. Terv szerint az elnök este 7-8 között beszél.

Hindenburg kétsé- a kormány felkérésére vállalkoz- hogy pontos- san a választások el- beszéljen a német néphez.

Belgium legyverkezik

Brüsszel, november 12.

Belgium hadügyminisztere kijelentette, a párisi Soir tudósítójának, hogy a jövő-évi költségvetésbe a kormány 759 millió frankot vesz föl Belgium hadi felszerelé-sének kiegészítésére és a határmenti erőd-rendszer kiépítésére.

Ez a nyilatkozat kétségtől Németer-szágnak szól, a belgiumi fegyverkezés vi-ezont francia parancsra történik

K Ö Z G A Z D A S Á G

A török külkereskedelem alakulása

Románia semmi gazdasági kapcsolatban sincs Törökországgal

Ankara, november 12.

A török statisztikai hivatal most tette közzé az 1933 évi szeptember havi külkereskedelmi adatokat, amelyekből kitűnik, hogy Törökország bevétele szeptember havában 4.2 millió font értékű volt, kivitele pedig 8.4 millió fontot tett ki. 1932 januártól szeptember végéig Törökország külkereskedelmi mérlege 1.2 millió font aktívumot mutatott fel, a kiviteli többlet a folyó évnél ugyanezen időszakában 4.2 millió fonttal emelkedett. A fontosabb országokkal a külkereskedelmi forgalom szeptemberben a következőképpen alakult:

	Bevitel	Kivitel
Törökországból:		
millió török fontban		
Németország	1.—	1.4
Olaszország	0.6	1.—
Anglia	0.5	0.6
Csehszlovákia	0.2	0.7
Franciaország	0.2	0.6
Egyesült Áll.	0.6	0.7
Spanyolország	0.1	0.5
Belgium	0.3	0.2
Magyarország	15.000 font	0.5

A fenti kimutatás szerint tehát Törökország külkereskedelmi mérlege Olaszországgal, Magyarországgal, Németor-

szággal, az Egyesült Államokkal, Spanyolországgal, Csehszlovákiával s Franciaországgal aktív volt. A kiviteli oldalán első helyen áll a gyümölcs, azután a dohány, gabona, élő állat és nyers gyapjú következik.

*

Leközlöttük ezt az érdekes kimutatást annak az illusztrálására, hogy milyen közgazdasági politika folyik nálunk.

Románia semmi kapcsolatban sincs a török állammal, noha volna bőven kivinni valónk nekünk is.

Miért van ez?

Nálunk csak adóbehajtásban nyilvánul meg a közgazdasági zsenialitás.

A Regátban vásárolnak gabonát az aradi malmok

(Arad.) Az aradi és aradkörnyéki malmok teljes gőzzel dolgoznak. Tekintve, hogy az erdélyi piacokon nem tudják szükségleteiket fedezni, a malmok az Ökirályságban kezdtek intenzív vásárlásokat. Különösen Mehedinți és Dolj megyékben nagy a kereslet az aradi malmok részéről.

A GOODYEAR művek állandóan a legnagyobb kitartással dolgoznak pneumatikáik főkélelesítésén. Ha GOODYEAR autógummit vásárol, biztosítva van arról, hogy a főkélelesítés leg-utolsó eredményeit szerzi be és pénzéért az ellenállóképesség, vontatóképesség és felszetős kiállítás legmagasabb fokát kapja.

Takarékoskodjon tehát, vásároljon csakis GOODYEAR autógummit

Létrejött a román-német rekompensációs üzlet

Németországban az I. G. Farbenindustrie, Romániában a brassói Scherg-gyár bonyolítja az áruátvételt

Brassó, november 12.

Közvetlen a Hitler-kormány uralomra jutása után — mint emlékeztetés — Brandsch Rudolf volt kisebbségi miniszter, a román kormány megbízásából Németországba utazott, különböző gazdasági kérdések megtárgyalására. A gazdasági tárgyalások legfőbb célja az volt, hogy Románia rekompensációs megállapodást létesíthessen Németországgal, speciális áruk kivételére és behozatalára.

A román kormány főleg azt akarta kiharcolni, hogy Románia mezőgazdasági termékeket helyezhessen el kedvező körülmények között a német piacokon. Ezek a tárgyalások annak idején nem fejeződtek be, hanem mostanáig tartottak. Végre sikerült megállapodást létesíteni, amely szerint

rekompensációs alapon Németország 12 és félmillió márká, vagyis közel fél-milliárd lej értékű mezőgazdasági terméket vesz át Romániától. Ezzel szemben Románia kötelezi magát 10 millió márká, vagyis 400 millió lej értékű ipari nyersanyag behozatalának engedélyezésére.

Ugy, amint Németországban az I. G. Farbenindustrie, valamint a köréje csoportosult érdekeltségek vállalták a Romániából importálandó áruk átvételét, a román kormány felkérésére Romániában is konszern alakult, amely átvesszi a Németországból importálandó árukat. A konszern élén a brassói Scherg és Társai Rt. posztógyár áll és hozzátartoznak a részvénytársaság érdekeltségébe tartozó összes gyáripari vállalatok, mint például a brassói cementgyár, a nagyobb gépipari gyárak stb.

Ez a konszern magára vállalta, hogy a Németországból 400 millió lej értékben importálandó gépeket, gépalkatrészeket és ipari nyersanyagokat átvesszi.

A német árut felvásárló csoporthoz tartoznak még a különböző németországi

vállalatok romániai fiókjai és érdekeltségei is, amelyek szintén nagyobb kvótát jegyeztek az importra kerülő ipari árucikkek közül.

A rekompensációs megállapodás értelmében a német Nemzeti Bank a 12 és félmillió márkát a román Jegybank rendelkezésére bocsátja és az összeg kifizetése nem érinti a folyamatban levő kliring lebonyolításokat.

A megállapodást mindkét állam meg-

A szeszgyárak tulajdonosainak találják az ármegállapítást és nem akarnak dolgozni

Bukarest, november 12

Hosszas tárgyalások után a pénzügyminisztérium mellett működő döntőbíró megállapította a szesz nagybani árát, vagyis azokat az összegeket, amelyeket az állami szeszmonopólium köteles fizetni a gyáraknak a szesz átvételénél.

A szeszgyárak, mint ismeretes, azt követelték, hogy a szeszmonopólium 24 lej 85 banit fizessen a gyárban a finomított szesz literéért, ha pedig nem a gyárban venné át, 2 lejjel többet, vagyis 26 lej 85 banit.

A döntőbíró azonban nem fogadta el a gyárak követelését és — hogy a kecske is jóllakjon és a kaposzta is megmaradjon — 20 lejjel állapította meg a szesz literenkénti gyári árát. Ehhez az összeghez a gyáraknak jogukban áll két lej hozzászámítani szállítási költség címén. Ha a szeszmonopólium a szeszt a gyárban veszi át, úgy csak a husz lejes árát kell megfizetni.

A döntőbíró ezzel a határozatával teljesen lezárította a szesz árát. Az elmúlt évben ugyanis ugyanez a döntőbíró huszonkét lejjel állapította meg a szesz literenkénti árát. Ehhez az alapárhoz számították hozzá a 2 lej

bizottai aláírták és a közeli napokban már meg is kezdik a nagyszabású rekompensációs üzlet lebonyolítását. Románia mindenestre jól járt a megállapodással, amennyiben mindössze csak 400 millió lejért köteles árut vásárolni Németországtól, míg Németország 12 és félmillió márkáért, vagyis félmilliárd lejért vásárol mezőgazdasági termékeket Romániától. A román külkereskedelmi mérleg ilyenformán 100 millió lejt nyer az üzleten.

szállítási költséget, ami összesen 24 lej tette ki a mostani 22 lejes árral szemben. A szeszmonopólium azonban az elmúlt évben semmi se vette a döntőbíró határozatát és önkényesen 17 lejjel állapította meg 20 lej helyett a szesz árát. A szeszgyárak remélik, hogy az idén nem fog ugyanaz bekövetkezni és az állam respektálni fogja a törvényes alappal rendelkező döntőbíró határozatát. A nemított szesz árának megállapításával egyidejűleg a döntőbíró azokat a jutalmakat (prémiumokat) is megállapította, amelyeket a mezőgazdasági szeszgyárak kapnak. Eddig tudvalevőleg a mezőgazdasági szeszgyárak minden liter szesz után, melyet saját kontingensükből gyártottak, 3 lej 30 bani prémiumot kaptak, 1 lej 65 banit pedig a más gyárak átadott kontingens után. A mezőgazdasági szeszgyárak azonban többször is elégedetlenségüknek adtak kifejezést a rendszer miatt, mivel a prémiumot tulajdonosok tartották. A mezőgazdasági szeszgyárak azt követelték, hogy a 3 lej 30 bani helyett 4 lejt, az 1 lej 65 bani helyett pedig literenként 2 lej prémiumot kapjanak.

A döntőbíró erre a követelésre azal válaszként, hogy az eddigi és sérelmezett prémiumokat is leszállította. A saját kontingens után 3 lejt, a más gyárak átadott kontingens után pedig 1 lej 50 banit állapított meg a döntőbíró.

Alapítvány véve tehát az történet, hogy

ugy a szesz árát, mint a prémiumokat csökkentették. A szeszgyárak a döntőbíró határozat tudomásulvétele után kijelentették, hogy ilyen alacsony jutalmak mellett képtelenek dolgozni és így annak ellenére, hogy a szeszgyártás szezonja kezdődik, nem helyezik üzembé gyáraikat.

A közgazdaság hírei

FRANCIAORSZÁG SZEPTEMBERI ALLAT-ÉS JUHIMPORTJA

(Páris.) Franciaország szeptember hónapban összesen 1501 drb. marhát importált, vagyis közel egyötöddel kevesebbet, mint az előző hónapban. Az első kilenc hónapban a bevitel 21.499 drb. volt. Juhot az augusztusi mennyiség körülbelül egyharmaddal kevesebbet vittek be, összesen 89.630 darabot. Ebből a gyarmatokról 87.013 drb. származott, a többi külföldi eredetű. Az első kilenc hónapban az összjuhimport 699.756 drb. volt, amelyből 681.803 drb., vagyis 91 százalék a gyarmatokról került be.

SVAJC KONTINGENTÁLJA A BORBEVITELT

(Bern) A szövetségi tanács rendelete értelmében a természetes bor és must hordókban való bevitelét folyó év november 9-iki érvénnyel kontingentálta. (Tarifa szám 117 a 1-től 117 b 2). A kontingensen felüli bevitelnél vámfelárat kell fizetni.

Használja ki az alkalmat!

Hallatlanul olcsón vásároltunk egy nagy tétel ruha, felöltő, őszi és téli kabátösvet, és amíg ez a készlet tart

nálunk szövettet rendkívül olcsón vásárolhat!

Siessen, amíg nagy a választék! Egy napot se készen! Saját pénzének ellensége, ha nem jön be hozzánk azonnal!

RECORD RUHAÁRUHÁZ

Brassó, Kapu-utca 1.

Nagy raktár kész férfi, női és gyermekruhákban, női leányka, férfi és fiú kabátokban

Meghívó

A brassói Mentőegyesület elnöksége az alapszabályok 7-ik pontja értelmében ezúton hív meg minden tagot az egyesület f. hó 22-én a városi tanács termében tartandó rendkívüli közgyűlésére.

Ha az ezen időpontra hirdetett gyűlésen a tagok többsége nem jelenik meg, úgy az alapszabályok értelmében, azt december 2-ára napolják el. December 2-án tekintet nélkül a megjelent tagok számára a gyűlést megtartják.

A gyűlés napirendje a következő:

1. Az egyesület elnökének beszéde.
2. Az egyesület mérlegének ismertetése, valamint beszámoló az egyesület f. évi munkásságáról.
3. A vezetőbizottság azon javaslatának megtárgyalása, amely szerint az egyesületet bizonyos feltételek mellett adják át Brassó város és megye kezelésébe.
4. Esetleges javaslatok.

Dr. Joan Pordea

az egyesület elnöke.

Dr. Liviu Radu

igazgató-orvos

Bethlen Mária arófnő előadása

Bethlen Mária grófnő előadást tart november 12-én, vasárnap este fél 9 órakor a református templomban a Református Nőszövetség gazdasági műsorú vallásos estélyének keretében. Az estély kiemelkedő pontjai: Barabás Albert gordonkajátéka Bojárné Hübner Margit kíséretében, a Brassói Magyar Dalárda művészi énekszámai és Marosi Jenő szavalata. Mindenkit szívesen lát a rendezőség.

Egyházközségi közgyűlés

A brassói magyar evangélikus egyházközség folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a templomban közgyűlést tart, amelynek főbb tárgyai: az 1934. évi költségvetés jóváhagyása és az egyháztanács által javasolt ügyek tárgyalása.

Szeretettvendégség

A brassói magyar Evangélikus Egyház egyet folyó hó 12-én vasárnap este fél 8 órai kezdettel az új evang. iskolában a Luther-ünnepségek bezárásaképpen szép műsoros szeretettvendégséget rendez, melyre az egyházközség tagjait és barátait ezen az úton is, szeretettel meghívja.

Unitárius vallásos estély

Az első unitárius vallásos estély Dávid Ferencnek, az unitárius egyház megalapítójának halála évfordulója alkalmából folyó hó 12-én, vasárnap délután fél 6 órakor lesz a magyar evang. templomban a következő műsorral: 1. Ének. 20. és 213. 2. v. 2. Imát és megnyitót mond: Kovács Lajos lelkész. 3. Az Úrnak házába. Énekl az Unitárius Ifjusági Dalárda. Nemcsak Nagy Lajos karnagy vezetésével. 4. Józan Miklós: Ki volt Dávid Ferenc? c. versét szavalja Andrásófszky Margit. 5. Dávid Ferenc, a reformátor, címen előadást tart Szentimrei Jenő író, Kolozsvárol. 6. Énekszámot ad elő Kiss János, Adorjani Dezső orgona-kísérete mellett. 7. Murányi Farkas Sándor: Dávid Ferenc emlékezete c. versét előadja egy 40 tagból álló szavalókórus Kovács Domokos s. lel. vezetésével. 8. Bezáró. 9. Ének. 214. v. Belépődíj nincs. Perselyadományokat a templomépítés javára, köszönettel fogad és minden érdeklődőt szívesen lát a rendezőség.

Dalárda-próba

A Brassói Magyar Dalárda férfikara vasárnap este fél kilenc órakor énekel a református templomban tartandó vallásos estélyen. Az elnökség kéri a tagokat, hogy háromnegyed 8 órakor a református kápolnásteremben próbára megjelenni szíveskedjenek.

Siessen

Arztosilson jegyet a

„Kék Madár“-hoz

melynek eg e ten brassói előadása november 13 án esz a brassói ASTRA-MOZGÓBAN.

Astra Mozgó, Brassó.

Oriási sikerrel fut:

„A kisasszony berukkol“

Vidám könnyű katonai vigjáték, a tarka katonai mundér szép idejéből

Főszereplők: **ERRY BOOS**, az Ufa legújabb sztárja,

HALMAY TIBOR, PAUL HEIDEMANN, HARRY LIEDTKE, HANS JUNKERMANN, FRITZ KAMPERS, stb.

Vasárnap délelőtt nagy matinéelőadás:

Aszfaltbetyár

Főszereplők:

Willy Fritsch, Camilla Horn, Else Elster, Ralph Artur Röber

A matiné beléptidíjakat leszállítottuk 10 és 15 lejre.

A kormányválság miatt újra elnapolták a vármegyei közgyűlést

A hivatalokban pakolnak, a liberálisok pedig gőzerővel készülnek a városi és vármegyei vezetés átvételére — Sok főtisztviselőt akarnak Brassóban kicserélni politikai okokból

Brassó, november 12

A kormányválság Brassó város politikai életét is izgalomba hozta. A belügyminisztérium, ugylátszik, leértécsítette a prefektusokat, hogy a kormány távozik és nyilván ennek tulajdonítható, hogy minnen vonalon pakolnak.

Ugy a városi, mint a vármegyei tevékenység, egyelőre szünetel és az eseményekből ítélve, Căteanu prefektus már csak formailag jegyzi a vármegye ügyeit. Mint ismeretes, november 1-én összeült a vármegye nagytanácsának őszi ülészaka. Tekintve azonban, hogy a tárgysorozat első pontja, a jelentések és beszámolók felolvasása egy teljes napot

lefoglalt, az ülést november 11-re, szombatra napolták el.

A vármegyei közgyűlés folytatolagos ülését azonban a vármegyei prefektus kérésére és a kormányválságra való tekintettel egyelőre november 15-re halasztották.

Remélik, hogy addig tisztázódik a helyzet és az új kormány is megalakul.

Magánforrásból nyert értesüléseink szerint, egyébként, a kormánybukás ténye annyira nyilvánvaló, hogy Căteanu vármegyei prefektus az állandóválasztmány legutóbbi ülésén, burkolt formában be is jelentette távozását, megköszönve az állandóválasztmány tagjainak eddigi

közreműködését.

A Duca-féle liberális-párt brassói tagozata már javában készül a hatalom átvételére. A párt vezetőiköréből szerzett értesüléseink szerint — amennyiben kormányra kerülnek — ami nagyon valószínű — a közhivatalok vezetőinek nagyrészt leváltják és több olyan magasrangú tisztviselőt is kicserélnék, akik a nemzeti parasztpárt jóvoltából kerültek a vezetői székbe. Arról, hogy kik azok, akiket a kormányválság elsőpör, még nem beszél a krónika, mert csak találgatások és politikai gyűlölködéssel tulfutott fenyegetődzések hallatszanak minden oldalról.

Mit tartalmaz az új borbélyrendelet

Harc a zugborbélyüzemek ellen

Brassó, november 12.

Néhány nappal ezelőtt röviden beszámoltunk arról, hogy a munkaügyi minisztérium visszavonta azt a rendeletét, amely szerint a borbély- és fodrászműhelyek vasárnap is nyitva tartanak és amely miatt az ország borbély és fodrászipari alkalmazottai heteken keresztül valósággal lázadoztak.

A munkaügyi minisztérium ide vonatkozó rendelete Brassóba is megérkezett. A rendelet alapján Popea dr. brassói munkaügyi főfelügyelő ma hivatalos átiratot küldött a fodrász- és borbélymesterek szindikátusának, tudomásukra hozva a munkaügyi minisztérium intézkedését, amely sokkal szociálisabb, mint ahogy azt remélni lehetett volna, mert

nemcsak a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt állítja vissza, hanem ugyanakkor úrtőhadjáratot indít a vasárnap titokban dolgozó borbélyműhelyek ellen is.

A munkaügyi minisztérium rendelete hivatkozik arra, hogy egész csomó üzamben, mint: szállodák, fürdők, klubok stb. titkos borbélyműhelyek működnek, amelyek tisztességtelen versennyel rontják a többi mesterek helyzetét, mert sem betegsegélyzői díjakat, sem adókat nem fizetnek és a kisipari törvénykezéseknek sem vetik alá magukat. Ezek a műhelyek vasárnap is dolgoznak, míg az adókat és illetékeket rendszeren fizető mesterek kénytelenek vasárnap zárva tartani.

A tarthatatlan helyzet megszüntetésére a munkaügyi minisztérium a következőket rendelte el:

Az ország összes borbélyműhelyei kötelesek naponta 1-től 3 óráig zárva tartani, az esti zárás pedig 8 óra. Vasárnap és ün-

nepnapokat megelőző estéken 11 óráig tarthatnak nyitva. Vasárnap és törvényes ünnepnapokon egész nap kötelesek zárva tartani a borbély- és fodrászműhelyek. A szállodákban, fürdőkben és klubokban csak akkor működhetnek borbélyműhelyek, amelyeknek ugyanolyan elbírálás alá kerülnek, mint a többi műhelyek. Ezekre úgy a zárórakötelezettség, mint a vasárnapi munkaszünet vonatkozik.

Ilyenformán tehát a jövőben a hotelekben és fürdőkben működő borbélyműhelyek sem dolgozhatnak vasárnap és ünnepnapokon.

Brassó sportja

Brassói versenyzők az országos asztali-tennisz bajnokságban

Brassó, november 12.

A kerületi asztalitenisz szövetség pénteki ülésén heves vita folyt arról, hogy kit küldjenek ki a november 18, 19 és 20-iki, Bukarestben tartandó országos versenyre. Végül abban maradt a dolog, hogy biztosan küldik Weiszfeilert és Erdélyit az Ivriából és Brăutl-gámot a Brasoviából. Kiküldenek azután még két játékost, akiket körmérkőzésen választanak ki. A körmérkőzés a Brasovia és Ivria 3-3 legjobb játékosa közt zajlik le hétfőn és kedden.

Csak hétfőn dől el az is, hogy a brassói hölgypárosok is mennek-e Bukarestbe.

A BRASOVIA

vasárnap Kolozsváron játszik nemzeti bajnoki mérkőzést az Universitatea ellen. Az U. ezen a mérkőzésen szerepelteti új jobbsszekötőjét, Jónást is. Biró Vladovici kapitány, Aradról. A Brasovia nem igen indulhat győzelmi reményekkel, ha csak ismét olyan szép és lelkes játékot nem produkál, mint a Crisana ellen. Az U. nagy előnye a hazai pálya is és ismerten tullelkes közönségének tábora.

TEKEZŐSPORT

Hétfőn este Bolonya-Glória barátságos mérkőzés a Reiss-pályán. Zsűri elnök Wagner. Kedden este a Vig Barát női és férfi csapata tart barátságos mérkőzést a Turul női és férfi csapatával, a Reiss-pályán, zászlócserevel.

Erős küzdelemre van kilátás a női csapatok között, mivel erős tréninggel rendelkeznek, bámulatba ejtve precíz játékkal a férfi játékosokat.

Vasárnap, 19-én folynak az országos egyéni bajnokságok, a Reiss-pályán. Eddig Bánffy-hunyad egyik játékosa vezet 35 ponttal.

Bolonya és az alakulóban levő Egyetértés propaganda mérkőzést Bolonya nyerte a Pál András-féle pályán, 278-209 arányban, hat menethen. Az Egyetértés kivált fegyelmzett-ségével és ambiciózus játékával. A Bolonya minden embere megálta a helyét, kivált szép játékaival: Giurgian, Oláh és Marosi.

Statistika: A Federația keretén belül október hónap 77 barátságos mérkőzést játszottak le. 2073 személy vett részt. 18.657 golyót dobtak ki és 24.901 bábót találtak el.

1932. év szeptember hó elseje óta a mai napig 803 barátságos mérkőzés folyt le, 21.920 játékos vett részt, 197 ezer 553 golyót dobtak ki, 261.159 bábót találtak el.

Megezdik a bejelentő hivatali könyvecskék láttamozását

A bejelentőhivatal értesíti a város polgárságát, hogy a hivatal által kibocsátott könyvecskék 1933 évre való láttamozását november 15-én megkezdik. A láttamozásért mindenki köteles 12 lej illetéket fizetni. A könyvecskéket a bejelentő hivatalban (a tanácsházban) vagy pedig otthon, a hivatal ellenőrző közegei láttamozzák. Az ellenőrző közegek a 12 lejes illeték lefizetése után kötelesek ugyanolyan értékű bélyeget beragasztani a könyvecskébe. A bejelentőhivatal vezetősége felhívja a polgárokat, hogy vagy küldjék el bárkivel könyvecskéjüket láttamozás végett, vagy pedig tartsák otthon addig, amíg az ellenőrök meg nem jelennek, hogy a könyvecskéket felülbélyegezhessék. A könyvecskék láttamozásának utolsó határideje 1934 évi január 31. Akik ezt az intézkedést megszegik, ötszáz lej pénzbírságot fizetnek.

Lux-Mozgó, Brassó

Oriási sikerrel fut!

Világméretben:

Nemzetközi viszonylatban:

Az erotika és szenvedély filmje

„EXTÁZIS“

Főszereplők:

Hedy Kisler, Leopold Kramer.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szö 4 lej. vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szö. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Autót, csukottat, kifogástalan állapotban, megvételre keresek. Ajánlatokat „Autó” jelígre Rudolf Mosse, Oradea. 13629

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYAKAT, céna férfizoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TARTOS ANYAGBÓL OLCÓ ARON KÖTŐK. Cim: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Volt Hátulskőbánya) 12937

ELADO ADOMENTES HAZ. Brassó, Str. Crișana 2. 13565

ELADO szépen kidolgozott, masszív, háromajtós szekrény, ruha, vagy könyvtárnak, 1 fekete, fényezett ruhaszekrény, 1 divány, asztal, bőrszékek, 1 szennyes láda. Bővebbet Hosszu-utca 7. 13597

Kis CSALÁDI HAZ megvételre keresetnek. Ajánlatokat „Családi ház” jelígre a brassói kiadóba. 13624

Allást keres

NEVELŐNŐ! Urinő állást keres. Négy gimnáziumon kívül tanít: németet, franciát, gyorsírást, zongorát. Egyben perfekt háziasszony. „Prima referenciák” jelígre a kiadó továbbít. 13637

Házvezető állást változtatna január elsejére. Perfekt főz, varrni tud. 1-2 személynél minden munkát vállal. Leveleket „1000” jelígre a kiadóba kór. 13639

TELJES GARACIAVAL RENDELKEZŐ, jó megjelenésű, kereskedelmileg képzett 38 éves egyén elvállalna Cluj részére iparvállalat, vagy nagykereskedő képviselőt, vagy lerakatát. Beszél románul, magyarul, németül. Megkereséseket „Mercur” jelígre Rudolf Mosse, Cluj közvetíti.

Allás' nver

Önálló szűcssegéd azonnal felvétetik. Csizsár szűcs, Marosvásárhely, Főter 6. 13577

Lakás

Keresek a belváros közelében 2 szobás modern lakást. Cimeket „Pontos fizető” jelígre a kiadóba kérek. 13625

LAKÁSOK kiadók, 2 szoba, konyha, 1 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel. Kut-utca 96. 13627

KIADÓ 2 szoba, konyha, a Kapu-utca 22. szám alatt, lakásnak, de különösen irodának alkalmas. Érdeklődni a Nedoma-üzletben. 13632

Levelezés

37 éves elvált nő idősebb úriember ismeretségét keresi. Cim 13626. szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Vegyes

SCHWARZBURG VENDEGLÖBEN 7 Lei egy zóna, 7 Lei egy pohár sör. 13550

Szappanfőző tanfolyamot nyitok. Kereskedők forgalmukat megsokszorozhatják. Leveleket „Szappankészítés” jelígre a kiadó továbbít. 13635

Könyvek

PETŐFI SANDOR összes költeményei új kiadása, Athenaeum kiadásban jelent meg, művészi rajzokkal díszítve, egész vászonkötésben, 474 oldal terjedelemben. Ara 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58, az

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

FIAIALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv. virágnyelv. stb. Ara színes borítólappal 30 lej.

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Zombolyától Gyergyóig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetéseink közli.

KOVÁCS A.

URI-DIVATSZABÓ
BRASSO, WEISS MIHÁLY-U. 3.

Saját és hozott anyagból teljes megelégedésre dolgozunk

A MI SZÉP, A MI BÁJOS

asszonyunkat egy thea. egy keleti cigarettá, halk szavak, kényelmes tofel asztalkán a BELMONI-rádió. — operák, művészhangversenyek; erre mondja a német:

„DAS LEBT SICH!”

ALOM?

Nem! Telefonáljon a 199-nek, esteire már On! is irigylik a Belmont-ért.

NOVY

-rádiólaboratórium,
Brassó, Ro-satér 19

ŐSZI ÜLTETÉSHEZ

Nagy készlet elsőosztályú gyümölcsfát, sőtanyfát és többféle faiskolai cikket olcsó árban ajánl

GAZDASÁGI TANINTÉZET FAISKOLÁJA
MEDIAS, ERDÉLY

Telefon: 29.

ARJEGYZÉK INGYEN

GOMBOS URISZABÓ-ÁG

BRASSO, Kapu-utca 41 szám alatt.
Télkabatok, felöltők, öltönyök stb elegáns, szolid kivitelben, jutányos árban készülnek.

Keménygallér tisztítás leszállított

áron drb. Lei 4.50. —

A gallér tükörfényes és habfóhér. Rongálás kizárva — SZABÓ-MOSÓDA Brassó, Hosszu utca 32. Fiók-üzlet Kut-utca 20.

Elegáns őszi kosztümök és télikabátok a

Margaret-szalokban

készülnek

Maramarosch-palota, Piața Libertății No. 10.

Szaktudással izléssel, olcsón öltöztet

Kósa Albert uriszabó üzlete

Brassó, Kolostor-u. 25, I-ső emelet
KOZPONTI HITELIRODA TAGJA

OLCÓ SZEZONUTÁNI ÁRAK!

Elegáns, komfortos szoba teljes penzióval egy hónapra 3500 lejtől. Elismert izletes jó házikoszt ebéd 25 lej, ebéd-vacsora 45 lej. Szobák penzió nélkül is kaphatók — Kosztot házon kívül is SPRINGER PENZIÓ, Brassó, Nicolae Jorga-u. 2. (az I. emeleten!) Telefon: 4-93

Mozaik-padlólapok, Beton-kéményajtók, Műkö-zuzalék (Gránit)

Muli és Roth okl. mérnökök
Gärtner Demeter és Tsa utóda
Brassó, Vasut-u 92 Telefon 176

Molnár A. nőifodrász-szalont, (Brassó, Weiss Mihály-utca 21.), Románia egyetlen gőzöröküllámosítója ma már majdnem olyan közismertté tette, mint

a szevillai borbély

Szöllőoltványokat

a legkeresettebb fajokból garantált fajtisztán, ugymint amerikai szima és gyökerez alanyvesszőket szállít:

CASPARI FR. Mediaș

Arjegyzék kívánatra ingyen!

A jó ruházkodás alapfeltétele — a jó ruhadarab...

A tükör, amely előtt felpróbáljuk új ruhánkat, vagy kabátunkat, csatlakoztatva megmutatja, hogy az mennyire simul alakunkhoz. Ha a próba sikerült is, még nem jelenti azt, hogy a legmegfelelőbb darabot választottuk meg.

Arra kell vigyáznunk, hogy a megvásárolandó darab színben, összeállításban, formában és vonalakban, nemkülönbön stílusban alkalmaszkodjék egyéniségünkhöz, az önmagunkat mutassa, abban jól érezzük magunkat s emelje hangulatunkat...

Üzletünk hatalmas emeleti és földszinti helyiségeiben a női garderober ezer és ezer sikerült, gondolat, figyelmességgel, lelkiismeretességgel összeválogatott darabját halmoztuk össze. Olyan választékkal várjuk régi és új vendöinket, amelyben mindenki megtalálja azt a ruhadarabot, amelyet szívesen fog hordani s amely mellett legmesszebbmenően megfelel a divat, minőség és a követelményeinek is.

SÁMUEL

(volt Fenyvesi és Sámuel) áruház Brassó, Buzasor 4, legjobb bevásárlási hely kabát, szövet és estélyi ruhákban, bluzokban és bakfisruhadarabokban...

A jövő ágybetétje

a szabadalmazott „ELASTIC”, épen úgy egész életén keresztül szolgálja Önt, mint bármilyen kárpitosmunka, ami az én szakavatott kezem alól kerül ki. BINDER A. kárpitos és díszítő, Brassó, Kapu-utca 55.

Bőriparosok! Támogassátok a saját vállalatotokat. Mindennemű bőr és talp a legolcsóbb

BŐRIPAROS MESTEREK ARUCSARNOKA R-T-nál, Erassó, Rózsatér 2 szám alatt

Prof. Dr. WILHELM STEKEL

A MODERN HÁZASSÁG

Fordította és jegyzetekkel ellátta

Dr. GÄRTNER PÁL ideggyógyorvos.

Kivonat a mű tartalomjegyzékéből:

A házasság formai alakulása. — A feleség felszabadítása. — Az otthon érzése a boldog házasság alapja. — Lelki szerelem. — A szerelem alkotó részei. — A mintaházasság követelményei. — A szerelem kikristályosodása. — Csalódott szerelemesek házassága. — Meddig mehet az őszinteség házastársak között? — A házibarád. — A monogámia a kultúrember ideális célja. — A nemek teljes egyenlőség. — A próbaházasság és meghatározott időtartalmu házasság képtelensége. — A lakásinség káros befolyása. — Az anyósprobléma. — Születések korlátozása. — A nevelés reformja a házasság legmegfelelőbb előkészítése. — A jövő házasságának normája: mindent átfogó, megértő, megbocsátó, fölfelé törekvő szerelem.

Kapható a
BRASSÓI LAPOK könyvosztályában.

Ara 90 lej.

CZINK & VERZAR divatárufáz

Brassó, Kolostor-utca — Weiss Mihály-utca sarok.

Leszállított árak:

Tiszta selyem . . . 100. — Leitől fel || Barchet és flanell . . . 40. — Leitől
Gyapjuszövetek . . . 100. — „ „ || Mosósövetek . . . 20. —
Gyapjumellények — Puloverek — Asztalneműek — Inganyagok.

Nagy ártrendező-eladás.

Egy szülő sem nélkülözheti ezt a könyvet!

Üzenet az anyukának

Óvodáskor és az első iskolaévek || Serdülőkor és az érettség kora

91 oldal Lei 108. — 79 oldal Lei 114. —

E két mű gyermeke lelki épségére vigyáz, — a lelki vezetés és nevelés nehéz művészetében nyújt Önnek biztos segítőkezet.

Irta: Prof. Dr. W. Stekel, fordította: Dr. Gärtner Pál ideggyógyorvos.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában Brassó, Kapu-utca 56-58.